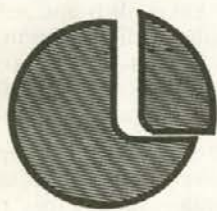

OSREDNJA KOROŠKA KNJIŽNICA

62390 RAVNE NA KOROŠKEM

D 5626/2001

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENJ GRADEC — GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA R. O.

LETO XXIII — ŠTEVILKA 1

JANUAR 1989

POŠTNA PLAČANA

Ob novem letu 1989

Spet je koledarsko leto naokrog, spet delamo obračune za leto, ki se je izteklo in razmišljamo ter kujemo načrte za novo leto, v katerega smo vstopili.

Pogoji življenja in gospodarjenja so se v naši družbi v preteklem letu še naprej zaostrovali in to se je seveda odražalo na položaju gospodarstva in tudi posameznih organizacij združenega dela. Mi v Lesni s poslovanjem v letu 1988 ne moremo biti posebej zadovoljni, čeprav je do polletja kazalo zelo dobro. Po majskih ukrepih ZIS pa so nas začele siromašiti obresti, ki so zaradi visoke inflacije izredno poskočile in je mesečna obrestna mera bila nekajkrat tudi čez 20 %. Ustavljeni se je začela prodaja naših izdelkov in dober poslovni rezultat na koncu leta je tako splaval po vodi. Pomembno pa je, da nam je kljub vsemu v preteklem letu porasel obseg proizvodnje, porasla produktivnost dela

in da smo uspeli močno povečati izvoz. Ta je bil v primerjavi z letom 1987 kar za 50 % večji in je znašal okrog 15 milij. dolarjev. Tako izvoz realno postaja ena od naših ključnih poslovnih usmeritev, na kateri lahko gradimo svojo perspektivo.

V družbi je dozorelo spoznanje, da je iz globoke gospodarske in politične krize mogoče samo z zelo radikalno družbeno reformo, katere sestavina so reforma ekonomskega sistema, političnega sistema in vloge ZK v družbi. Proces teh reform je že stekel. Z ustavnimi spremembami na področju ekonomske ureditve so ustvarjeni pogoji za delovanje ekonomskih in tržnih zakonitosti ter za takšno organiziranje gospodarstva, ki bo prilagojeno tem zakonitostim ter zahtevam sodobnega znanstveno-tehnološkega razvoja. Zakon o združenem delu je nadomestil nov zakon o podjetjih.

Za nas je, glede na dosedanje organizacijo, zlasti pomembna novost, da TOZD nima več z ustavo in zakonom določenih pravic, temveč ima samo tiste pravice in obveznosti, ki so določene v statutu podjetja. S tem niso izključeni glavni razlogi in motivi za organiziranje delavcev v TOZD ali druge oblike delovnega organiziranja v podjetju, temveč nasprotno, dane so vse osnove za to, da se delavci znotraj podjetja samostojno organizirajo na tisti način, ki bo omogočal doseganje čimboljših poslovnih rezultatov.

Zakon postavlja torej delovno organizacijo za glavni in osnovni subjekt tržnega poslovanja, TOZD pa nima več statusa pravne osebe, ampak je lahko samo oblika v notranji organizaciji podjetja.

Poslovodni odbor je že pred tedni predlagal delavskemu svetu poslovno in

ŽELJE

*Naj staro leto odhiti,
odnese bol, bridkosti leta.
Novo pa prinese nam
ljubezen, mir in srečo sveta!*

kmetica Majda

razvojno koncepcijo delovne organizacije v teh novih, ekonomsko vse bolj zaostrenih pogojih poslovanja. Skupaj z Zavodom za organizacijo poslovanja iz Ljubljane pa je pripravil na podlagi novega zakona tudi predlog nove organizacije delovne organizacije. V tem predlogu ostaja pravno najbolj odprta dilema, kaj bo z bodočo organiziranostjo naših kmetov kooperantov, povezanih v TOK. V poslovnem odboru in strokovnih službah smo mnenja, da bi to predlagano reorganizacijo morali izpeljati že do polletja. Pa ne zaradi zakona, ki nam za to daje več časa, ampak pred-

vsem zaradi nas samih, ker moramo v zaostrenih poslovnih razmerah postati čim hitreje mnogo bolj racionalni in poslovno učinkoviti, kot smo bili doslej. Naša osnovna poslovna slabost je, poleg pomanjkanja lastnega denarja, bila in ostala mnogo premajhna realizacija in ustvarjeni dohodek na zaposlenega. Z drugačno, mnogo racionalnejšo in učinkovitejšo poslovno strukturo moramo ta efekt bistveno povečati.

Čaka nas torej zelo razgibano leto. Uresničevanje vseh teh nalog, ki izhajajo iz naše poslovne strategije in nujne reorganizacije, bo nedvomno sprožilo

tudi mnoge medsebojne napetosti in konflikte. Žal se temu ni mogoče izogniti. Od strpnosti in razumnosti nas vseh pa bo odvisno, kako jih bomo reševali, kakšne bodo njihove dimenzije in seveda že zlasti to, kakšen bo naš poslovni rezultat ter materialni položaj članov našega kolektiva na kraju leta 1989.

Vsem delavcem in kmetom kooperantom želim v novem letu veliko osebne sreče in delovnih uspehov pri našem skupnem delu.

Predsednik PO Lesne
Mitja Horvat

GOSPODARJENJE

POSLOVNA POLITIKA LESNE ZA LETO 1989

I. UVOD

Ob upoštevanju doseženega stanja, obstoječe infrastrukture, proizvodnega potenciala obeh dejavnosti, znanja ter pogojev in možnosti razvoja v letu 1989, s to poslovno politiko kot planskim aktom usmerjamo poslovanje tako, da bomo lahko realizirali usmeritve iz že sprejete »strategije LESNE«.

V planih za leto 1989 bomo upoštevali trenutno veljavno zakonodajo in notranje akte delovne organizacije. Vrednostne plane bomo izdelali na osnovi zatečenih cenovnih razmerij v mesecu decembru — brez vgrajene inflacije. Vrednostne plane bomo kvartalno korigirali glede na cenovna gibanja in uradno ugotovljeno inflacijo po kvartalnih letih.

Po sprejetih spremembah v samoupravni in poslovni organiziranosti Lesne in po sprejetih spremembah zakonodaje bomo poslovno politiko in plane za leto 1989 rebalansirali.

II. GLOBALNE USMERITVE

1. Gozdarstvo

Obseg proizvodnje bomo planirali na osnovi gozdno-gospodarskega načrta območja, zmanjšane za 6 % zaradi umiranja gozdov (neto sečnja: iglavci 205 700 m³, listavci 22 800 m³ skupaj 228 500 m³).

Gospodarjenje z gozdovi bomo usmerjali tako, da bodo ohranjali trajnost vseh funkcij gozda in s tem ohranjali večnamensko vlogo gozda. Proizvodnjo bomo prilagajali planirani dinamiki z namenom, da zmanjšamo količine zaloga na skladiščih; da zagotavljamo kvaliteto gozdnih sortimentov in zmanjšamo stroške skladiščne manipulacije. V ta namen bomo izdali operativne plane za družbeni in zasebni sektor.

V gozdni proizvodnji bomo dosledno izdelali in uporabljali gozdnogojitvene in sečno-sprailne načrte. Upajali bomo sodobne tehnologije in skrbeli za sprotno posodabljanje.

Domačo porabo v ZS za potrebe gozdarstva in gospodinjstva bomo urejali na osnovi preteklih let: 9900 m³ iglavcev in 8300 m³ listavcev skupno 18200 m³. Na osnovi dolgoročnih pogodb z zadrugami dobijo kmetijske zadruge 1100 m³ iglavcev na panju iz sečenj družbenega sektorja.

Zaradi znižanja sečenj in spremenjene sortimentne strukture bo zmanjšan delež hlodovine. Ob spremembi zakonodaje o sprostitev prometa prodaje gozdnih sortimentov lastnikov gozdov bomo izdelali rebalans razporeditve gozdnih sortimentov. Težišče gozdnogojitvenih vlaganj predstavlja nega gozdov. Obvezna osnova za biološka vlaganja so gozdnogospodarski načrti. Z detaljnimi gozdnogojitvenimi načrti po objektih moramo v družbenem sektorju opraviti najmanj 70 %, v zasebnem sektorju pa 50 % vseh gozdnogojitvenih del.

Stopnja zbiranja sredstev za biološka vlaganja bo za družbeni in zasebni sektor 17 % prodajne vrednosti lesa. V zasebnem sektorju bo delež sredstev za biološka vlaganja zaradi pokrivanja domače porabe višji za 1,5 %. Pri gospodarjenju z zasebnimi gozdovi bomo za večje sodelovanje motivirali gozdne posestnike s konkurenčnimi odkupnimi cenami, z vključevanjem posestnikov v izvajanje gozdnogojitvenih del in z usposabljanjem lastnikov gozdov za dela v gozdu. Na mehaniziranih skladiščih bomo oblovinu lupili, krojili in sortirali. Po dogovoru s kmeti bomo odkupovali beljeno hlodovino in jim za opravljeno delo priznali 40 % cene skladiščne manipulacije na mehaniziranih skladiščih.

Dosledno bomo izpolnjevali sprejete obveze pri oddaji gozdnih sortimentov potrošnikom v okviru sklenjenih letnih pogodb po načelih tržnega gospodarjenja.

Strojno spravilo gozdnih sortimentov bodo tozdi gozdarstva opravljali z lastno spravilno mehanizacijo in vključevali kooperante. Prevoze gozdnih sortimentov bo za potrebe TOZD in TOK opravljal TOZD Transport in servisi, prav tako bo vzdrževal spravilno mehanizacijo in drugo opremo. V prevoze bomo vključevali zasebne prevoznike s ciljem, da zmanjšamo stroške prevoza. TOZD in TOK bodo tuje prevoznike najemali po dogovoru s TOZD Transport in servisi. TOZD Transport in servisi se bo usposobil tudi za preventivne in izredne preglede tovornih vozil v skladu z novimi predpisi.

Zaradi pomanjkanja sredstev bomo v izgradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic vlagali manj, kot smo načrtovali v srednjeročnem planu in tudi manj kot v preteklem letu. Za vzdrževanje gozdnih prometnic je nujno zagotoviti potrebna sredstva in vključevati tudi druge koristnike cest. Proučiti je potrebno možnosti prenosa gozdnih cest, ki imajo pretežno javni značaj na občinske SKIS. Prav tako je potrebno proučiti organizacijo vzdrževanja gozdnih prometnic v zasebnem sektorju v okviru gravitacijskih interesnih skupnosti in pri tem vključevati gozdne posestnike za redna vzdrževalna dela. Zaradi zmanjšanja obsega novih gradenj bomo v I. četrtletju 1989 pripravili predlog reorganizacije gradbene dejavnosti. Skupaj s kmetijskimi organizacijami, občinskimi SKIS in ostalimi koristniki cest bomo pokrivali stroške zimskega vzdrževanja cest tako, da bomo 50 % stroškov pokrivali TOZD in TOK gozdarstva, ostalo pa uporabniki cest v območju. Prizadevati si moramo tudi za tako delitev stroškov rednega in investicijskega vzdrževanja cest.

Z lastnimi razpoložljivimi sredstvi bomo zagotavljali samo enostavno gozdno in tehnično reprodukcijo ter skrbeli za skrbno in racionalno vzdrževanje gozdov in tehničnih naložb. Z vlaganji v transportne in gradbeno mehanizacijo bomo nadomeščali in posodabljali obstoječo opremo in postopoma iz-

boljševali njihovo iztrošenost. Nadaljevali bomo z razvojem in proizvodnjo gozdarskih žičnic, smučarskih vlečnic, gozdarskega traktorja, nadgradnje kamionov, kamionskih prikolic za prevoz gozdnih sortimentov in opremo traktorjev za delo v gozdu.

V tekoči politiki in racionalnem poslovanju bomo ukrepali tako, da bomo dosegli čim boljše poslovne rezultate in osebne dohodke. Cilj je, da bodo rezultati in osebni dohodki nad povprečjem gozdarstva Slovenije.

Za potrebna obratna sredstva bomo skrbeli z lastnimi sredstvi in le v skrajnem primeru s krediti. S ciljem dobrega gospodarjenja bomo skrbeli za stalno likvidnost in zniževali stroške nabave ter izbirali najugodnejše dobavitelje. Pravilno bomo kadrovali in strokovno izpopolnjevali vse delavce ter tako dosegali načrtovane cilje. Z organizacijo dela, z uvajanjem novih tehnologij in zaščitnimi sredstvi bomo skrbeli za večjo varnost in humanizacijo dela.

Pospeševali bomo razvojno, raziskovalno in inventivno delo lastnih strokovnjakov in v to dejavnost vključevali zunanje institucije. V letu 1989 bomo skupaj z gozdarskimi in drugimi raziskovalnimi institucijami nadaljevali raziskave o problemih umiranja gozdov in gospodarjenja v takih pogojih.

2. Lesarstvo

Poslovanje lesne industrije Lesne je tržno usmerjeno, kar pomeni, da pri določanju naših proizvodnih programov in poslovnih dejavnosti izhajamo iz zahtev tržišča, te zahteve se spreminjajo in so vedno višje, zato se jim moramo nenehno prilagajati. Da bi lahko zagotovili socialno varnost zaposlenih na daljše časovno obdobje, bomo:

- povečali proizvodnjo za 15 % ob enakem številu zaposlenih, vso povečano proizvodnjo bomo usmerili v izvoz zaradi dolgotrajnejše stagnacije prodaje na domačem trgu. Večji obseg proizvodnje in realno rast celotnega prihodka in dohodka bomo dosegli z rastjo produktivnosti dela, in jo bomo merili s fizičnimi kot vrednostnimi kazalci na posameznega delavca v celotni Lesni, z novimi naložbami; z razvojem kooperantskih odnosov in povečanja obsega proizvodnje z vključevanjem kooperantov pri izpopolnjevanju naših proizvodnih načrtov;

- uvajali novosti v obstoječe proizvodne programe in na trg nudili nove proizvode. Osnovna naloga vodilnih in strokovnih kadrov mora biti razvoj, inventivnost in kreativnost, saj od nas to zahteva tržišče. V letu 1989 se moramo usmeriti v naslednje programe:

- namenski razrez na žagah z možnostjo dodatnih faz obdelave (sušenje, skobljanje, prirojevanje ...) in primerno sortiranje ter krojenje žaganega lesa v finalnih tozdih,

- finalizacijo oplemenitenih ivernih plošč,
- prehod v še višji kvalitetni in cenovni razred vratnih kril in podbojev,

- finalizacijo furniranih plošč,
- v izdelke iz masivnega lesa smreke (profili, lamelna vrata, fronte, plošče),

- sedežne garniture in vzmetnice višjega cenovnega razreda in vzmetnice višjega cenovnega razreda in individualnih naročil.

Poleg uvajanja novih izdelkov moramo hkrati načrtno opuščati proizvode, ki so ekonomsko in tehniško neinteresantni. Razvojno dejavnost lastnih strokovnjakov bomo dopolnjevali s sodelovanjem s tehnološko naprednejšimi partnerji in z ustreznimi znanstveno raziskovalnimi in drugimi strokovnimi institucijami;

- skrbeli za dvig kakovosti ponujenih izdelkov ter celotnega poslovanja in sodelovanja s kupci, zato mora biti vse, kar je vezano na celovito kakovost v odnosih z našimi poslovnimi partnerji, osnovna trajna in zavestna naloga vseh delavcev v Lesni. Sprotno bomo spremljali kvaliteto izdelkov in jo usklajevali z zahtevami kupcev in standarda.

Pri investiranju v osnovna sredstva bodo imele prednost naložbe v prenovu in modernizacijo naše tehnološke opreme, ki zagotavljajo večji obseg proizvodnje, izboljšujejo kvaliteto izdelkov in pocenjujejo proizvodnjo.

3. Trženje

V letu 1989 pričakujemo težji plasma naših izdelkov na domačem trgu kot v preteklem letu. Zato moramo na domačem trgu nadaljevati s procesom sprememb prodajnih poti. Poleg utrjevanja poslovnega sodelovanja s trgovskimi organizacijami in s polnim aktiviranjem lastne maloprodajne mreže (devet trgovin), inženiringa in velikega števila potniške mreže moramo vsaj toliko povečati naš tržni delež na domačem trgu, za kolikor bo realno padla skupna prodaja. Preko lastnih prodajnih poti do končnih porabnikov moramo plasirati vsaj 50 % naše proizvodnje stavbnega pohištva.

Vso povečano proizvodnjo moramo usmeriti v izvoz tako, da bo v strukturi celotne prodaje predstavljal 33 % oz. 21,5 milijonov \$, kar predstavlja 70 % povečanje glede na preteklo leto. Na konvertibilno tržišče bomo plasirali 90 % celotnega izvoza. Za nastop na tujih trgih bomo koristili že uvedene tuje prodajne poti in iskali nove. Razmerje med neposrednim in posrednim izvozom moramo spremeniti v prid neposrednega izvoza tako, da bo ta predstavljal 40-50 % celotnega izvoza. Take cilje bomo lahko dosegli z novimi proizvodnimi programi, povečano poslovnostjo, cenovno konkurenčnostjo, prodajo preko lastne podjetniške dejavnosti v tujini in z razvojem dolgoročnih proizvodnih kooperacij.

Na nabavnem področju bomo poskušali nemoteno oskrbovati proizvodnjo. Skrbeli bomo za stroškovno in cenovno racionalno nabavo. Nabavno službo bomo izpopolnili tako, da bodo nabavni referenti zadovoljevali potrebo proizvodnih obratov. Istočasno bomo s sklepanjem letnih pogodb za osnovne materiale dosegli nabavne bonitete velikega odjemalca. Koeficient obračanja zalog materialov moramo izboljšati za 20 %.

4. Kadri in produktivnost

Glede na pogoje gospodarjenja in naš ekonomski položaj bomo težili k zmanjšanju števila zaposlenosti. Povečan obseg proizvodnje moramo dosegati pretežno z rastjo produktivnosti dela vseh zaposlenih v Lesni. Večjo produktivnost bomo dosegli s postopnim prerazporejanjem delavcev iz režije v neposredno proizvodnjo, s povečano produktivnostjo v neposredni proizvodnji in z novimi naložbami. V »strategiji Lesne« je podana opredelitev možnega prihranka ljudi v režijskih službah in njihova prerazporeditev v neposredno proizvodnjo.

— zmanjšanje »upravne režije« po pr.	12 % 47 ljudi
— zmanjšanje proizvodne režije	5 % 26 ljudi
— večja produktivnost neposrednih del	5 % 57 ljudi
— nove naložbe	75 ljudi
skupaj: 205 ljudi	

Tako število neposrednih delavcev potrebujemo iz sedanjih normativov za planiran povečan obseg proizvodnje.

Vsaka služba oz. organizacijska enota mora predlog prerazporeditve delavcev iz režije v proizvodnjo konkretizirati glede na kvalifikacijsko strukturo oz. izobrazbo in nagnjenja vsakega posameznika. Prerazporejene delavce bomo dodatno izobrazili in ustrezno prekvalificirali.

Večjo produktivnost na neposrednih delih bomo lahko dosegli z zmanjšanjem plačanih režijskih ur neposrednih delavcev (zmanjšanje bolezni, režijskih ur zaradi zastojev v proizvodnji ...), s sistematskim pristopom k odpravljanju vseh okoliščin, ki zavirajo večjo proizvodnjo in s temeljitimi analizami dodatnih časov pri postavljenih normah.

Z uveljavljanjem kadrovske informacijskih sistemov na nivoju delovne organizacije imamo večje možnosti za učinkovitejše izvajanje kadrovske politike, neglede na tozgodovske meje. Dosledno bomo uresničevali sklepe na področju kadrovanja in izobraževanja, ki jih je sprejel delavski svet delovne organizacije.

Delavcev brez ustrezne izobrazbe ne bomo zaposlovali.

Nadalje si bomo prizadevali, da dvignemo dejansko izobrazbeno raven delavcev. Načrtno bomo izobraževali perma-

nentno in funkcionalno. Nenehno izobraževanje je nuja in mora postati pravica in dolžnost vseh delavcev Lesne. Vztrajno bomo izvajali dolgoročno in načrtno štipendijsko politiko.

Da bi dosegli čim večji izobrazbeni učinek in hitrejšo vključitev pripravnikov v delovni proces, jih bomo vključevali v razne oblike strokovnega in timskega dela, po končanem pripravništvu jim bomo omogočili, da se nadalje strokovno izobražujejo. Prizadevali si bomo tudi, da bomo zaposlovali pripravnike pretežno za nedoločen čas.

5. Finančno področje

Za Lesno predstavljajo izposojena kratkoročna sredstva še vedno zelo veliko breme. Zato moramo z učinkovitejšim poslovanjem postopoma doseči pretežno lastno financiranje. V ta namen moramo tekoče spremljati stroške v vseh delih našega proizvodnega poslovnega procesa in čim hitreje obračati sredstva. Vlaganje v osnovna sredstva v tehnološko prenovu in posodabljanje morajo biti iz tega razloga skrajno gospodarno in se predvsem realizirati na podlagi ugodnih domačih in tujih kreditnih aranžmajev.

Zato bomo težili k izboljššanemu samofinanciranju do optimuma (vrednost kazalca 1):

- s povečanjem trajnih virov z vlaganjem zasebnega kapitala in partnerjev iz tujine,
- z zniževanjem vseh vrst zalog in hitrejšim obračanjem vseh sredstev,
- z nadaljevanjem politike in načina investiranja iz leta 1988. Kratkoročne obveznosti bomo uskladili s kratkoročnimi sredstvi:
- s proizvodnimi programi, za katere bomo na trgu dosegli bistveno boljše plačilne pogoje,
- s selektivnim pristopom izbire naših kupcev in dobaviteljev,
- z izrednimi prodajnimi aktivnostmi (prodaja za gotovino s popustom v lastnih prodajalnah in dajanjem kasaskonta kupcem),
- z doslednim in ažurnim obračunom in izterjavo zamudnih obresti kupcev, ki se ne držijo pogodbenih rokov.

III. MEDSEBOJNI ODNOSI

V gospodarski dejavnosti bomo na celotnem gozdnogospodarskem območju zagotavljali enake prodajne cene na gozdni cesti. Prevozne stroške v območju do dogovorjenih oddajnih mest bomo pokrivali gozdarski TOZD in TOK, stroške podaljšanih prevozov bodo pokrivali porabniki gozdnih sortimentov. Prezemi in prodaja lesa je po kvalitetnih razredih za DS in ZS.

Odkupne cene gozdnih sortimentov od lastnikov gozdov bomo oblikovali enotno v celotnem gozdnogospodarskem območju in jih sproti spremljali in usklajevali s prodajnimi cenami.

Odkupne cene gozdnih sortimentov bomo oblikovali tako, da bo delež odkupne cene v prodajni ceni 65 % na oddajnem mestu. Od tega deleža bodo kmetje solidarno pokrivali stroške prevozov do oddajnih mest, del stroškov skladiščne manipulacije in stroške biološke amortizacije od lastne porabe gozdnih sortimentov. Iz preostanka 35 % bomo pokrivali stroške za biološka vlaganja in stroške gospodarjenja, ki vsebujejo vzdrževanje in novo gradnjo prometnic in stroške poslovanja TOK.

Kontinuirano dobavo lesa iz zasebnega sektorja bomo urejali z odkupnimi cenami, 15-dnevnimi plačilnimi roki, tedenskim zaključkom oddajnic od kmetov in tedenskim fakturiranjem porabnikom lesa.

Zaradi enakopravnega položaja kmetov bomo vsem kmetom za prodane količine rezanega lesa in gozdnih sortimentov izven dogovorov z TOK obračunavali stroške gospodarjenja.

Cene prevoznih stroškov bomo uskladili s cenami prevozov v SRS. Cena skladiščne manipulacije gozdnih sortimentov bo enaka za vsa mehanizirana skladišča. Ceno skladiščne manipulacije in deleža pokrivanja stroškov bomo opredelili

po izdelani detaljni analizi stanja na skladišču CLS in pri tem upoštevali, da je lupljenje strošek gozdarstva; krojenje in sortiranje pa strošek porabnikov lesa.

Gozdarstvo bo dobavilo žagam 105 000 m³ hlodovine iglavcev po tržnih pogojih. Glede na ekonomski interes žag lahko gozdarstvo dobavi še 3000 m³ drogov.

S Tovarno ivernih plošč se bomo mesečno dogovarjali o količinah, ki znašajo okoli 1400 m³ (vseh sortimentov in lesnih ostankov). Pri dogovarjanju bomo upoštevali pogoje tržnega gospodarjenja.

Žage bodo oskrbovale finalne tozde z žaganim lesom iglavcev v ustreznih kvalitetah in dimenzijah.

V okviru DO bomo izdelali bilanco razpoložljivih lesnih ostankov in jih razporejali v dogovorjeno porabo. Ta bilanca bo sestavni del letnega plana. Glede na interesantnost proizvodnih programov bomo izvozne izdelke grupirali glede na maksimalni možni izpad dohodka, ki se pokriva preko interne devizne premije. Viri internih stimulacij za izvoz so zbrana sredstva na osnovi porabe deviznih sredstev v DO in izven nje. Višino internih stimulacij za izvoz in višino interne devizne premije za porabljene devize bomo opredelili na uvozno-izvozni komisiji na nivoju DO.

Sredstva za osebne dohodke in skupno porabo bomo oblikovali po dejavnostih v skladu z določili družbenega dogovora o skupnih osnovah in merilih za samoupravno urejanje odnosov pri pridobivanju in delitvi dohodka v Sloveniji in usmeritvah za uresničevanje družbenega dogovora v letu 1989.

Svobodno menjavo v obeh delovnih skupnostih in TOZD BP bomo urejali v skladu s samoupravnim sporazumom o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornostih. Višino sredstev za svobodno menjavo bomo planirali po dejavnostih v deležih iz leta 1988.

Širili bomo obseg in oblike ekonomske propagande ter upoštevali prioriteto za pospešitev prodaje posameznih skupin izdelkov. V ta namen in za sponzorstvo okteta Lesne bomo združevali sredstva v TOZD gozdarske dejavnosti 1 % dohodka, TOK 0,5 % dohodka in TOZD lesarstva 2 % dohodka.

Pospeševali bomo razvojno in raziskovalno delo v celotni DO. Za ta namen bomo združevali sredstva v lesarski TOZD 1,5 % bruto dohodka, v TOZD in TOK gozdarstva 3 % dohodka in 1 % tehnične amortizacije v CLS, TIS in Gradnje.

Za pospešeno inventivno dejavnost bomo združevali sredstva na nivoju DO 0,5 % minimalne amortizacije.

Za izobraževanje in štipendiranje bomo združevali sredstva na nivoju DO v višini 1,3 % od izplačanih bruto osebnih dohodkov.

PAVLINA AREH

Zima v orožji

USTANAVLJANJE MEŠANEGA PODJETJA V AVSTRIJI

Po dogovorih med predstavniki firm Globus iz Pittstona — ZDA, Sewola iz Avstrije in Lesne ter po sprejetih ustreznih sklepih samoupravnih organov naše DO smo pričeli s postopkom pri GZJ in Zveznemu sekretariatu za finance za izdajo dovoljenj, potrebnih za ustanovitev mešanega podjetja Globus-Lesna v Grazu. Osnovni začetni kapital tega podjetja, ki bi se ukvarjalo v prvi fazi predvsem s trgovino in bi v njem bila 2 zaposlena, bi bil 500.000 šilingov. Delež Globusa v tem znesku je 55 %, Lesne 35 % in Sewola 10 %. Ob tej poslovni odločitvi si bo seveda marsikdo zastavil vprašanje, kakšni so cilji te poslovne odločitve in zakaj nam je takšno skupno podjetje potrebno. Argumentov je precej in bi navedel le nekatere. Podlaga za to odločitev je seveda v naši izvozni strategiji, ki za stabilno poslovanje v prihodnje praktično nima alternative. Lesni izvoz na konvertibilno področje ne more biti zgolj občasen izhod v sili, ko nam prodaja na domačem trgu zastane, ampak nam mora ta izvoz postati eden strateških temeljev, na katerih gradimo našo perspektivo. Ta orientacija in večji obseg trgovanja s tujino pa terjata tudi višjo raven in

učinkovitost trženja na teh tujih trgih in v tem kontekstu je treba gledati tudi na ustanovitev tega mešanega podjetja v tujini. Vložena sredstva v to podjetje pa bomo dobili povrnjena, čeprav zelo realno načrtujemo njegov promet, v zelo kratkem času.

Cilji, ki jih želimo doseči:

- na podlagi delitve programa in organiziranja nastopa na avstrijskem trgu želimo bistveno povečati izvoz pohištva v Avstrijo, države E.G.S. in ZDA,

- z usmeritvijo prodaje na manjše goste, oz. detaliste bomo dosegli boljše cene, večjo zanesljivost na trgu, ker postajamo s tem neodvisni od velikih grosistov. Ta vrsta kupcev pa zahteva kompleten servis in mu mora prodajalec izročiti že ocarinjeno blago na skladišča kupca;

- zmanjšati želimo tržni rizik. Zaradi večjega števila manjših firm zmanjšamo tržne rizike, ker v primeru spora velja domicilno in ne mednarodno pravo;

- skupno načrtujemo razvoj proizvodnje in trženja stavbnega pohištva; skupno bi vlagali v modernizacijo proizvodnje;

- dosegali bomo višjo kvaliteto in višji cenovni razred; To bomo dosegli z dolgoročno oskrbo s kvalitetnimi materiali;

- vzpostavljali bomo pogoje za skupno nastopanje na zahodnoevropskih tržiščih. Zaradi soudeležbe ameriškega partnerja računamo na velike možnosti prodaje na ameriško tržišče v kooperaciji z avstrijskim proizvajalcem ploskovnega in kuhinjskega pohištva;

- pri oskrbi z reproviziranimi, predvsem s furnirji in laki, računamo na cenejše ameriške dobave in s tem bomo manj odvisni od zahodno-evropskih dobaviteljev;

- zaradi postavljenega večjega izvoza v korist LESNE ter kvalitetnejše, usmerjene obdelave tujega trga bomo dosegli boljše dohodkovne in neto devizne učinke;

- s podjetniškim nastopom na tujem trgu bomo bistveno povečali izvoz.

Podjetje bi naj pričelo s svojim poslovanjem že v letu 1989, saj nam je GZJ pozitivna stališča za njegovo ustanovitev že izdala.

MITJA HORVAT

PREDLOG O REORGANIZACIJI LESNE

Povečanje učinkovitosti poslovanja smo si v Lesni zadali kot trajno nalogo na poti uresničevanja srednjeročne poslovne politike.

Njeno izvajanje smo opredelili v 7 predlaganih projektih, ki bi dolgoročno zagotavljali razvoj in ohranitev osnovne proizvodnje ter socialne varnosti delavcev.

Strokovno pomoč v svetovalni obliki so nam nudili svetovalci Zavoda za organizacijo poslovanja Ljubljana, projekt pa sta sofinancirali Medobčinska in Republiška gospodarska zbornica. Nekaterim od predlaganih projektov smo že pristopili in jih izvajamo v posameznih panogah.

Že v programu povečanja učinkovitosti poslovanja Lesne je projekt »POVEČANJE UČINKOVITOSTI ORGANIZACIJE DO« poleg oblikovanja strategije dobil težo in prioriteto. Makro-koncept smo predstavniki Lesne in ZOP pripravili do faze predstavitve organizacijskih rešitev.

Večletna spoznanja, da deluje poslovni sistem Lesne pretežno, da je dana premala samostojnost posameznim panogam in da nas bi takšna oblika organiziranosti zavirala v gospodarski in družbeni reformi, še posebej pa uveljavljanju tržnih zakonitosti, so dovolj tehten razlog, da smo pričeli najprej ugotavljati povezovalne točke med gozdarsko in lesarsko dejavnostjo.

Ugotovili smo, da obstaja nekaj pozitivnih povezovalnih elementov, ki naj bi vplivali na izbor makro-organizacijske oblike in so naslednji:

- stabilni plasman, stabilna oskrba, skupno planiranje zmogljivosti

- image Lesne
- zunanje trgovinska dejavnost
- obračanje kapitala

- celovitost ponudbe na trgu
- racionalizacija določenih skupnih dejavnosti

Ob tem pa smo ugotovili negativne elemente, kateri bi ob razdružitvi imeli relativno večje ali manjše posledice.

Samo pristop v definiranju pozitivnih in negativnih elementov je v nas izključil subjektivna gledanja na problemati-

ko in zahteval tvorno vključitev in iskanje najbolj utemeljenih makro-organizacijskih rešitev.

PREDLOG SKUPNE ORGANIZACIJSKE OBLIKE OBEH DEJAVNOSTI

Na podlagi možnih prednosti povezovanja gospodarske in lesarske dejavnosti smo oblikovali predlog, da se sedanja DO z 20 TOZD osnovne dejavnosti in 2 TOZD skupnega pomena ter 1 DSSP preoblikuje v združeno podjetje, kjer bo vsaka dejavnost zaključena v okviru posebnega podjetja (GG za gozdarsko dejavnost in podjetje lesarske dejavnosti), kot povezovalni člen pa bi bile oblikovane štabne službe za skupne funkcije, po obsegu majhne enote, vendar s kvalitetnimi, visokostrokovnimi kadri.

— ŠTABNA SLUŽBA ZA STRATEŠKI RAZVOJ

- novi programi izven dosedanjih, ki povezujejo obe dejavnosti (na podlagi skupnega soglasja, na ekonomskem načelu)

- novi nelesarski programi
- svetovanje in strokovna pomoč
- projektno vodenje

— **ŠTABNA FINANČNA SLUŽBA** (podprta z ustanovnim kapitalom, da bo lahko samostojno nastopala na finančnem trgu):

- raziskovanje možnih variant pridobivanja in plasiranja različnih oblik kapitala v oz. za dolgoročne naložbe
- izvajanje vseh finančnih poslov za združeno podjetje
- operativno izvajanje določenih nalog pri priskrbi sredstev, ki pa so glede materialne odgovornosti (višina ustanovnega sklada) in odgovornosti za likvidnost združenega podjetja ter posameznih podjetij natančno opredeljene in sicer:
 - združevanje dnevnih viškov sredstev med podjetji
 - financiranje tekočega poslovanja dodatno do višine ustanovnega sklada pod tržnimi pogoji
 - samostojno nastopanje na trgu pod firmo ZP
 - svetovanje finančne službe podjetij pri samostojnem nastopanju na finančnem trgu
 - skupno nastopanje do zunanjih institucij pri dogovarjanju o dolgoročnih in kratkoročnih oblikah financiranja posameznih podjetij
- (teža dnevnih problemov — predvsem v lesni industriji)
- mora biti v operativi samih podjetij!

— **ŠTABNA SLUŽBA ZA PLAN IN INFORMATIKO**

- skupna strategija
- poslovna politika o vsem, kar združuje obe dejavnosti
- planiranje medsebojnih dobav (hlodovina ...)
- razvoj in usklajevanje obeh dejavnosti v stičnih točkah

— **ŠTABNA SLUŽBA ZA MARKETING**

- ZT mreža
- višje oblike mednarodnega sodelovanja (kooperacije, joint venture ...)
- stiki z javnostjo (propaganda, image Lesne ...)
- temeljno tržno komuniciranje

— **PODPIRAJOČE SLUŽBE** (zaradi racionalnosti kot možnost):

- pravne naloge
- izdajanje glasila Viharnik
- SLO in družbena samozaščita
- organizacija letovanja, počitniški domovi
- splošne naloge (arhiv, ekspedit, kurirji, telefonska centrala ipd.)
- Občasno je možno tudi interesno usklajevanje določenih področij (OD, štipendije ipd.).

Glede na vsebino naštetih skupin funkcij je izbrana oblika sistema LESNE združeno podjetje, ki po predlogu zakona o podjetjih in danih amandmajih zagotavlja potrebno pravno samostojnost tako združenega podjetja kot tudi obeh podjetij v njegovi sestavi. Za obveznosti združenega podjetja naj bi solidarno odgovarjali obe podjetji do vrednosti ustanovnega deleža. Med obema podjetjema ne bi bilo nobene odgovornosti.

Posamezno podjetje bi bilo homogeno, edini tržni subjekt. Ne bi imelo več tozdov v dosedanji obliki, temveč notranje enote z drugačnimi pravicami in obveznostmi — kot so navedene v nadaljevanju.

UPRAVLJANJE

Vpliv na poslovanje podjetij glede združevalnih elementov bi bilo potrebno zagotoviti:

- ob reorganizaciji bi vsako obeh podjetij startalo kot čisto podjetje, kasneje pa bi bilo možno povezovati kapital za skupne naložbe. V takem primeru bi upravljalne funkcije izvajal mešani DS v podjetju, kjer bi prišlo do mešanega kapitala,

- z vplivom generalnega direktorja na imenovanje direktorjev obeh podjetij (mandatarstvo).

Predlagana makro-organizacijska oblika je po mnenju predlagateljev izhodišče za oblikovanje makro-delitve dela znotraj posameznih podjetij. Izhodišče za pripravo predlogov posameznih podjetij je zagotovo nemoteno izvajanje temeljnega procesa in ostalih poslovnih funkcij, ki so nujno potrebne za delovanje sistema.

PREDLOG ORGANIZACIJE GOZDARSTVA

Glede na novi zakon o podjetjih bo celotna gozdarska dejavnost organizirana kot podjetje, znotraj katerega bodo gozdni obrati (za opravljanje osnovnih funkcij) ter sektorji (štabne oz. druge enote). To organizacijo bomo po potrebi spreminjali glede na zahteve zakona o gozdovih.

V vsakem gozdarskem obratu je potrebno zagotoviti lastno operativno politiko, strokovno odločanje za potrebe temeljne enote, zlasti pa nemoteno izvajanje temeljnega procesa. Usklajevanje vseh enot skladno s strategijo gozdarstva mora zagotoviti direktor, ki so mu pri tem v podporo štabne službe gozdnega gospodarstva v sodelovanju ostalih služb oz. enot.

Nadaljnja delitev dela in pristojnosti bo opredeljena v mezoorganiziranosti podjetja (gozdarski obrati, štabne in druge enote) z upoštevanjem možnosti, ki jih ponuja novi zakon.

PREDLOG ORGANIZACIJE LESARSTVA

Lesarsko podjetje postaja temeljna ekonomska in poslovna celota, temeljni subjekt tržnega poslovanja. Združuje vse tiste funkcije, ki zagotavljajo uspešno poslovanje celote oz. uresničevanje njenih ciljev.

Tovarna ali žaga predstavlja tudi naprej temeljno delovno enoto z zagotavljanjem lastne operativne politike, strokovnim odločanjem za potrebe temeljne enote, zlasti pa nemoteno izvajanje temeljnega procesa.

Izhodišče nove organiziranosti je večja fleksibilnost, možnost nastajanja novih programov, racionalnejša proizvodnja oz. splošna racionalnost, širša kooperacijska proizvodnja. Doseči je treba življenjsko povezanost oz. soodvisnost enot.

Za oblikovanje spremenjene organiziranosti lesarstva je pomembno zaokrožiti temeljni proces v okviru temeljnih enot gospodarjenja. Okrepiti je potrebno temeljno enoto tako, da bo postala operativno dovolj samostojna. V njej bodo združene naloge za tekočo operativno z upoštevanjem racionalnosti in učinkovitosti, ki bodo vzpodbujale iniciativnost.

Temeljni proces pa bo proizvodnja izdelkov za znanega kupca. V primeru, da bomo celotni izdelek proizvedli preko proizvodne kooperacije, to ne bo več temeljni proces oz. temeljna enota, temveč se vse potrebne funkcije opravijo iz ravni podjetja (posebna org. enota za kooperacije).

V lesarskem podjetju bo v ospredju nadaljnja delitev dela in pristojnost v funkcijah nabave, prodaje, planiranja proizvodnje itd., da bo ravno tako opredeljeno v mezo organizaciji.

KAKO NAPREJ?

Strokovni predlog o novi organiziranosti, ki je pripravljen ob koncu leta 1988 je potrebno v razpravah dopolniti in ga vnesti v vsebino ustreznih aktov. Nadalje je potrebno izvesti samoupravne postopke za sprejem aktov, vzporedno s tem pa intenzivno graditi mezo-organizacijo posameznih podjetij.

Osnove za pripravo informacije so bile črpane iz pripravljene gradiva za povečanje učinkovitosti organizacije DO, ki smo ga pripravili odgovorni delavci Lesne in svetovalci ZOP Ljubljana.

Matjaž GOSTENČNIK

Srečno
1989

KITAJCI PRI NAS

V mesecu novembru in decembru lani je Tovarna ivernih plošč Otiški vrh gostila skupino desetih kitajskih strokovnjakov. K nam jih je napotil proizvajalec opreme za tovarno ivernih plošč iz ZR Nemčije.

V pogovoru z generalnim direktorjem in predsednikom skupine XU YANDONGOM smo izvedeli:

»Naša skupina šteje deset članov. Prihajamo iz Heilongjiang province, s severnega dela Kitajske. Skupino sestavljajo štirje direktorji tovarn ivernih plošč Wen Feng, Zhang Yong, Wang Bin in Yang Yuqian, ki opravlja z delom oddelka General Forests Industry Bureau. Tong Yifan je finančni vodja enega izmed oddelkov, z nami sta namestnik direktorja tovarne za lesno predelavo Fei Chun Shen in namestnik direktorja lesnopredelovalnega podjetja Han Yuzhi ter Lu Min, vodja dela za gozdarstvo in Wei Lie Bo — predstavnica oz. vodja sektorja za zunanjo trgovino. K vam smo prišli, da bi dobro spoznali delo in organizacijo vaše tovarne ivernih plošč in Lesno. Spoznali smo tehnološki proces in nadzor nad kvaliteto ter vodenje podjetja. Posebno pozorno smo spremljali ekonomske učinke vaše proizvodnje, še posebej za tovarno ivernih plošč. Vse to poskušamo razumeti, da bi lahko enak način dela in vodenja uveljavili v naši deželi.«

Viharnik: Kako dolgo boste ostali pri nas?

Xu Yandong: »Prišli smo 17. novembra in bomo ostali do 5. decembra. Lesna nas je gostoljubno sprejela. Posebej moram omeniti nekaj imen, kot so: Miroslav Čas, Maks Vončina, Danilo Ranc, Tomo Škegro, Rudi Mori, ki so nas intenzivno poučevali in nam bili v veliko pomoč.«

Viharnik: »Ali so pri izpopolnjevanju izpolnjena vaša pričakovanja?«

Xu Yandong: Ves ta čas, od kar smo tu, je delo potekalo uspešno in zadovoljivo. Vsi člani skupine so se nekaj naučili in so napredovali v znanju. Zahvaljujem se za gostoljubje, za pozornost, ki ste nam jo izkazali in za znanje, ki smo ga tukaj dobili.

Viharnik: Kakšen gozd imate pri vas? Kako ga koristite za proizvodnjo iverk oz. za lesno industrijo?

Xu Yandong: Naša provinca je najbolj bogata z gozdovi na Kitajskem. V tej provinci je 20 % celotne gozdarske proizvodnje oz. letno posekamo 11,3 milijona m³. V svojem območju imamo 11 milijonov ha gozdov, v celi provinci pa je 20 milijonov ha gozdov.

Viharnik: Koliko delavcev zaposlujete v vašem biroju?

Xu Yandong: Pri nas dela 500.000 delavcev. Razmerje med delavci in uslužbenci je 6:1. Od teh 500.000 zaposlenih jih polovica

dela v gozdarstvu, polovica pa v lesni industriji.

Viharnik: Koliko tovarn ivernih plošč imate v vašem območju in kako delajo?

Xu Yandong: Imamo 11 tovarn ivernih plošč, kapaciteta ene tovarne je 25.000 m³, za vseh 11 tovarn pa načrtujemo 170.000 m³. Proizvodnja je majhna predvsem zaradi pomanjkanja lepila in drugačne tehnologije. Glavni problem je seveda lepilo, nimamo kontinuirane preskrbe, uvoza pa si ne moremo privoščiti, ker je cena previsoka.

Viharnik: Kako ste se počutili pri nas?

Xu Yandong: V Jugoslaviji se počutimo kot doma, saj je naša prijateljska, bratska dežela. Bili smo gostoljubno sprejeti, tako v hotelu kot v Lesni. V tem kratkem času smo dobili dober vtis. Izkazali ste nam veliko pozornost, skrb za naše znanje in prijateljstvo.

Ida ROBNIK

Seminar o inovacijah

V Lesni smo organizirali seminar o inovacijski dejavnosti za direktorje temeljnih organizacij, šefe sektorjev in inovatorje Lesne. Seminar je bil 20. decembra v hotelu KOMPAS v Slovenj Gradcu. Predavali so domači in tuji strokovnjaki.

Sekretar republiškega odbora sindikatov gozdarstva in lesarstva, Marjan FERČEC, je govoril o naraščanju števila inovacij, da pa za spremljanje le teh manjka učinkovit informacijski sistem. Za sedaj imamo le sestanke, seminarje in nagrade. Pozdravil je idejo o snovanju skupnega informacijskega biltena in zaključil svoj govor z besedami, da bi se še večkrat srečali na podoben način.

Hubert DOLINŠEK — član PO za gozdarstvo je govoril o razvojnih nalogah v gozdarstvu, Jože STRES — šef lesarskega sektorja je govoril o inovacijah v strategiji razvoja in v proizvodnji za lesarstvo.

Največ časa so namenili predavatelju dr. Matjažu MULEJU, rednemu profesorju VEKŠ Maribor. Njegov referat »Od inventivne dejavnosti do inovativnega poslovanja in inovativne družbe — pot iz krize OZD in SFRJ«, je bil izredno zanimiv.

O povezavi razvojno-raziskovalne dejavnosti z marketingom je predaval Matic TASIČ, vodja službe za inventivno dejavnost v Železarni Ravne, Franček RIBIČ, sekretar inventivne dejavnosti RS ZSS, pa je govoril o organiziranju inovacij v OZD, seminarski del pa je zaključil Rudolf VERČKOVNIK s temo »Ustvarjalno delo — vloga MZG in sodelovanja animatorjev v OZD.«

V razpravi so udeleženci seminarja ugotavljali, da bi moral biti ta seminar organiziran pred začetkom akcije »Predlagaj nekaj koristnega«. Vsi so bili enotni, da je zelo pomemben razpis problemov, še posebej, če temelji na anketi. Pri oblikovanju razpisa morajo sodelovati poleg strokovnjakov še: poslovodni odbor, tehniki, tehnologi, finančniki, pravniki, sociologi, psihologi itd. Predlagali so tudi, da bi od slej mesečno objavljali imena inovatorjev.

V letu 1988 smo v Lesni dosegli zastavljeni cilj, da dobimo na vsakih deset zaposlenih en koristen predlog. Tako je prišlo v tem letu 335 koristnih predlogov.

Ob zaključku seminarja je prejel direktor TOZD TSP Radlje-Podvelka priznanje za največje število inovacijskih predlogov tozda v letu 1987.

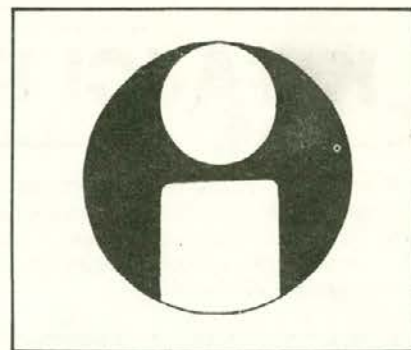
Ida ROBNIK

SREČNA MATI

Sedemnajst minut po polnoči, na novega leta dan, je na porodniškem oddelku slovenjegraške bolnišnice postala prva mamica v tem letu naša delavka Marjana ADAM iz Leš nad Prevaljami, zaposlena v tozdu TP Prevalje.

Rodila je 3370 dkg težkega in 52 cm velikega sina Matica. Iskreno čestitamo.

F. JURAČ

V letu 1987 je v akciji **PREDLAGAJ NEKAJ KORISTNEGA** dosegel največje uspehe TOZD TSP Radlje — Podvelka. Zato je prejel priznanje, ki ga je direktorju TOZD TSP Antonu Kovšetu izročil član PO za lesarstvo Miroslav Čas

Hubert Dolinšek, član PO za gozdarstvo je govoril o inovacijah v strategiji razvoja za gozdarstvo v Lesni.

POVZETEK PREDAVANJA

Avtor: prof. dr. Matjaž Mulej

Naslov: »OD INVENTIVNE DEJAVNOSTI DO INOVATIVNEGA POSLOVANJA IN INOVATIVNE DRUŽBE — POT IZ KRIZE OZD IN SFRJ«

Pripravil: dipl. ing. Bojan Pogorevc

1. Vprašanje:

Koliko delavcev v vaši OZD ni zmožnih oz. pripravljenih, da predlaga izboljšave na delovnem mestu?

— Odgovor do 5 %

Koliko je inovacij v vaši OZD?

— Odgovor 0.3 %

Je bil že kdo karan, ker ni ničesar predlagal, ali je ravno obratno?

V tem se kaže očitno nasprotje. Inoviranje naj postane stil delovnega življenja!

V DO »PIONIR« predstavljajo inovativni dohodek 25 % dohodka. V Sloveniji predstavlja povprečni inovacijski dohodek 1—2 %.

2. Načela

A. načelno: ni neogibnih stroškov

B. dobro in slabo poslovanje se tiče vseh

C. namensko in nenehno iščemo novosti

Od vseh inovacij je:

— 1 % je korenitih inovacij

— 7 % je tako imenovanih drobnih inovacij (proizvodnih)

— vse ostale inovacije pa dajejo posredne učinke (brazdanje možganov)

Zgrešena je zahteva, da je vse tvoja službena dolžnost. Le ta se namreč ne da jasno razmejiti. Ravno zaradi tega je nujno odpraviti vse regresivne lestvice v sistemu nagrajevanja. S tem se misli na odpravo različnega deleža pri nagrajevanju, glede na delovno mesto, avtorja oz. naravo predloga.

3. Vzroki

— stanje

PORABIŠ (znanje)

POZABIŠ, ZATO DA SI PORABIL

DOMISELNOST?

(le še izkušnje)

DOMIŠLJAVOST

(novosti?; odnos do njih je negativen)

1:150

Posledica takšnega poslovanja je 1:150 to razmerje, ki predstavlja primerjavo našega narodnega dohodka v primerjavi z ND v razvitih državah, kjer imajo tudi največ inovacij in pozitiven odnos do znanja (strokovnjaki so najboljše plačani).

Vse to je vidno:

— piramida, kjer sredina predstavlja rdečo luč za inovacije. Le to predstavlja tako imenovani srednji kader v naših OZD!

Le to pojasnimo:

a) pravilo mila — stisneš, pa zgoraj zleze ven

b) Petrovo načelo — tako nesposoben, da ne more več napredovati

c) Perkinsov zakon — izmisli si dela, ker je višji, če jih ima več podrejenih

d) pravilo dveh suknjičev 2S — ali sendvič na delovni mizi

Le-ti so seveda nasprotniki novosti!!!

4. Opustiti odnos:

ENI MISLIJO DRUGI DELAJO

Uvesti in potrditi odnos:

VSI MISLIMO IN VSI DELAMO

Uvesti je potrebno metode za ustvarjalno delo:

— metoda VPRAŠAJEV (odnos do podrejenih — Sprašuješ jih in s tem vzpodbujaš)

5. Inovacijski proces:

proces grdega račka (inovacije)

inovacijski dohodek (eksistenčni, ekonomski problem)

— 50 % od tega: — 50 % avtorju

— 30 % soavtorjem

— 10 % delovni skupini

— 10 % kolektivu

— 50 % za sklade

Za to je potrebno stalno **osveževanje znanja** — permanentno izobraževanje vseh.

Temu sledi **INOVATIVNO POSLOVANJE**.

— Inovacija je vsaka koristna novost, ki zahteva minimalna investicijska vlaganja.

Porast produktivnosti, ekonomičnosti in kakovosti

Dr. Matjaž Mulej

Porast konkurenčnosti

— Dosežemo jo v 30 % s tehnološkim napredkom in v 70 % z ustvarjalnostjo..

— Drobne inovacije doprinesejo le 1—2 % celotnega prihodka.

Za vse to je potrebna »**SODOBNA MISELNOST**«!

INOVACIJSKI PROCES

inoviranje, kot enakovredna poslovna funkcija (zaščitnik inovatorjev — nasprotniki branit, št. inovatorjev — št. rekreatorjev)

INOVATIVNO POSLOVANJE

INOVATIVNA DRUŽBA

TO LAHKO DOSEŽEMO Z VODENJEM IN UPRAVLJANJEM OZD!

VSI MISLIMO IN VSI DELAMO

TIPOLOGIJA INOVACIJ

Vrste inovacij — vsebinske:

1. programske (poslovni predmet, trg...)

2. tehnično-tehnološke

3. organizacijske (proizvodni odnosi kot proces in struktura, vsestransko sodelovanje proizvodnje — komercialne inp.)

4. upravljalke (uresničevanje proizvodnih odnosov s stilom vodenja)

5. metodološke (uresničevanje stila vodenja)

— predlogi

— sodelovanje)

Vrste inovacij — po obsegu:

1. korenite (le 1 % vseh)

2. drobne (7 % vseh)

Vrste inovacij — na avtorje:

1. poklicne (glede na poklic avtorjev)

2. ljubiteljske (amaterske)

POGOJI ZA INOVIRANJE

1. JASNA POSLOVNA POLITIKA

2. INOVACIJSKI IN DELOVNI CILJI (vodilnih in vodstvenih delavcev)

3. USPOSABLJANJE:

— ustrezne ljudi na ustrezna delovna mesta (v bolnici te operira zdravnik ne sestra)

— ustvarjalno sodelovanje (najlažje je delati s pridnimi bedaki)

4. ORGANIZIRANJE INOVACIJSKE DEJAVNOSTI:

— odbor za pospeševanje inovacijske dejavnosti kot organ delavskega sveta, v katerem so vsi poslovodni delavci

— društva inovatorjev

— registriranje inovacij (sprotno nagrajevanje inovatorjev)

5. RAZPOLOŽLJIVA OPREMA ZA PREIZKUŠANJE

6. INFORMACIJSKI VIRI

po ogledih sejmov, predavanja o tem?

7. UVELJAVLJANJE INOVACIJ V REDNEM DELU

8. TRŽENJE INOVACIJ

— MARKETING

— PRRM — (planiranje raziskav, razvoja in marketinga)

— vse strokovne službe so razvojne

— uporabljene so srbohrvaške kratice:

— MIR (marketing

istraživanje

razvoj)

— MIR (masivni inventivni rad)

— MIR (misli i radi)

9. VREDNOTENJE IN NAGRAJEVANJE

10. PRAVNI RED, KI DAJE PREDNOST INOVATIVNOSTI PRED PODREJENOSTJO

(»Vprašati ni greh«)

Za zaključek pa še geslo:

»Kdor noče težav, naj pusti inovacije!«

GT 70

GT 70 je ime za gozdarski traktor, ki smo ga izdelali v tozdu Transport in servisi.

Pred tremi leti so gozdarji začeli razmišljati o vozilu, ki bi bilo uporabno za naše hribovite razmere. Gozdarski traktorji, ki jih sedaj pri nas v Jugoslaviji proizvajajo, so preširoki in pretežki za razmere v naši gozdni proizvodnji. Da bi zagotovili celovit pristop h gozdu, da bi povzročili čim manj škode na tleh in na drevju, so si zamislili vozilo oz. traktor, ki bi imel čisto določene lastnosti: lažji, manjši, ožji bi morali biti da ne bi poškodoval gozdnih tal pri več prehodih, pa tudi stroški bi morali biti manjši. Na svetovnem trgu so cene za podobne proizvode zelo visoke, zato so se odločili, da bodo sami izdelali traktor navedenih lastnosti.

Cep rav je dosedaj pri nas vladala tehnološko zaprta klima, so pri tej ideji avtorji naleteli na sprejemljivo okolje med gozdarji.

V Lesni smo že dalj časa gojili željo po malo-serijski proizvodnji strojev za hribovite razmere. Ko smo pri tem prišli do definiranega projekta, smo iskali zunanje sodelavce. Tako je nastala projektna ekipa, ki jo sestavljajo: projektant Roman POGAČAR, ki je glavni konstruktor, Drago POGOREVC iz TOZD Transport in servisi in Mitja JANDL iz gozdarskega sektorja.

Glavna novost pri tem traktorju bo hidrostatski pogon (hidravlični), ki bo zagotovil mehko spravljanje lesa brez zdrsov pri polno obremenitvi, minimalno poškodoval gozdna tla, dosegal maksimalno prehodnost, maksimalno gibljivost in okretnost ter zagotovil dobre učinke in sprejemljive stroške izkoriščanja. Vseh elementov nismo mogli dobiti na domačem trgu, zato smo se odločili, da bomo vitalne dele uvozili. Končna vrednost teh delov ne bi smela presegati 20 % vrednosti stroja. Vse ostale dele smo s pomočjo konstruktorja proizvedli doma. Predvidevamo, da bomo lahko za serijsko proizvodnjo vse dele proizvedli pri nas, v tozdu Transport in servisi. K izdelavi novega traktorja smo pristopili drugače. Pri našem novem proizvodu smo najprej naredili tehnološke distribucije in šele nato pristopili k izdelavi stroja. Tako bomo prišli do optimalnih rešitev.

V januarju bomo začeli delati teste z novim traktorjem in tako ugotovili ali smo dosegli zastavljene cilje.

Ida ROBNIK po razgovoru z Mitjo JANDLOM

ŽAGA V MUŠENIKU

(nadaljevanje)

Ko se je sredi prejšnjega stoletja hitro širila grofovska posest v okolici Črne na škodo zasebnih kmetij, se je proti koncu stoletja opuščalo fužinarstvo in se je po prvi svetovni vojni ohranilo samo še v Guštanju (sedaj Ravne) — premogovnik na Holmcu pa je obratoval še do druge svetovne vojne.

Z razširitvijo gozdne posesti je bilo potrebno razširiti tudi žagarski obrat v Mušeniku in tehnično izpopolniti razrez lesa. Eni prvih so vpeljali polnojarmerike in razširili lesno skladišče. Vsa ta grofovska posestva so bila zelo slabo povezana s cestami in se te so bile slabe. Ena najdaljših cest je bila ob Reki Meži: Mušenik—Črna—Koprivna z odcepi za Bistvo do Kneza in v Ludranski vrh do Končnikovih travnikov. Drugi odcepi od Meže so bili še na Podpeco, pri potoku Topla pa v Toplo. Pri Lipoldu v Koprivni se cesta cepi po Koprivskem potoku proti Lužam. Ta del ceste je bil leta 1941—42 delno razširjen. Odcep ceste po Meži je bil še do kmata Potočnika. Cesta proti vzhodu na Javorje se je pri Mali Črni odcepila na Ludranski vrh do Silvestra, cesta po Javorskem potoku pa do Robnikovega mлина. Ta del ceste so leta 1933 raz-

širili in rekonstruirali do Št. Vida in povezali s Šoštanjem. Nekaj slabe ceste je bilo po potoku Jazbina do Mrdavsa. Te ceste so vzdrževali redni cestarji, spomladi in jeseni so posipali ceste z gramozom in vzdrževali mostove. Po teh cestah so tudi v poletnem času lahko vozili s težkimi vozovi — parizerji. To so bili težki, močno okovani vozovi, s širokimi kolesi. Ostali odcepi do posameznih domačij so bili slabi kolovozi. Prevoz je bil možen z garami, lahкими vozovi ali vleko na prednjih kolesih (prednji podel). Te kolovoze so vzdrževali kmetje in uporabniki sami. Vsak voznik je imel s sabo motiko, da je sproti čistil dražnike in opravljal manjša dela. Ob rekah in večjih potokih so bile ceste izpostavljene hudim poplavam. Bile so uničene od poplav, odnešeni so mostovi, razdrti jezovi, rake in pogonska kolesa na žagah in mlinih, ki jih je bilo tiste čase ob reki Meži in njenih pritokih veliko.

V zadnjih dobrih sto letih je bila najhujša povodenj 17. julija 1877, ko je v Topli odnesla voda vse žage in mline, zasula več obdelovalne zemlje in uničila dosti ceste ob reki Meži in ob Bistriškem potoku. Tedaj je utonilo mlado dekle, ko je hotela prečkati potok čez brv. Pozneje so bile

večje poplave v začetku novembra leta 1927. Voda je odnesla po Meži številne mostove, jezove in rake in na več mestih uničila ceste. Tudi na mušeniški žagi je bilo na jezu in rakah precej škode. Ena najhujših poplav v zadnjih 50 letih je bila sredi marca 1934. Od Lipolda do Črne je bilo skoraj polovica ceste uničena, voda je odnesla jezove in mostove razen Prahovega mosta v Črni. Ob reki Meži je bilo uničeno dosti obdelovalne zemlje, med drugim tudi Pongračičevi logi in lažje je bila poškodovana Pongračičeva hiša. V Mušeniku na žagi so bili uničeni jezovi in rake. Nekaj ča-

sa je žaga stala, da so jezove in rake obnovili. Tudi obnova uničene ceste in mostov se je zavlekla nekaj let.

Večja poplava je bila 21. junija 1961. Med Mušenikom in Balasom je zasulo cesto in v Mežici je potok Šumec napravil veliko škodo na cesti in poplavljal nekaj kleti. To hudo neurje je napravilo še v gozdovih od Pece—Mežice preko Plešivca do Razborja veliko škodo. Tudi pozneje so bile še manjše poplave, samo ne tako hude.

Dalje prihodnjič!

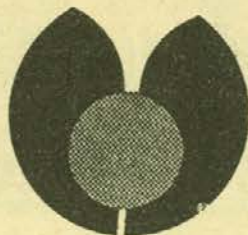
Matevž ČARF

Mušenik 1929

KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o
SLOVENJ GRADEC
KOROŠKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o
SLOVENJ GRADEC

PRILOGA ZA KMETIJSTVO izhaja mesečno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in KZ HKS Slovenj Gradec in je sestavni del Viharnika.

Ureja uredniški odbor. Glavna urednika Rok Gorenšek in Jože Krevh.

Naslov: KKZ Slovenj Gradec, Celjska cesta 7, Uredništvo priloge za kmetijstvo, telefon 842-341.

Tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška cesta 14, 62000 Maribor, 1989.

PRILOGA ZA KMETIJSTVO

LETO VII — ŠTEVILKA 1

JANUAR 1989

POŠTNA PLAČANA

»Prilogo za kmetijstvo« v VIHARNIKU smo leta 1977 že imeli, a se je z njo končalo že po prvi številki.

Leta 1981 je bilo dogovorjeno, da je tudi za kmetijstvo potrebno obveščanje ter seznanjati o vseh problemih kmete in delavce. Kmetijsko prilogo smo izdajali od februarja 1982 in do februarja 1988, torej polnih šest let.

Potem pa smo nehali. Razlog pa je bil nerešen način financiranja priloge, za katero je stroške do takrat pokrivala LESNA in sicer na podlagi dogovora, da zadruga opravlja naloge skupnega pomena za kmete (pokojninsko invalidsko zavarovanje, delegatski sistem in stanovanjsko izgradnjo). LESNA je zaradi težkih gospodarskih razmer zahtevala, da stroške priloge krije zadruga. Razrešitev financiranja priloge smo obravnavali na več sestankih, med drugim tudi v okviru samoupravnih organov LESNE in Koroške kmetijske zadruge. Povsod smo ugotovili, da obe organizaciji združenih kmetov zagotavljata ekonomski položaj kmeta, oziroma da rešujeta gospodarska in socialna vprašanja kmetov. Argumentiranje kdo več temu prispeva je neizvedljivo. Kmetje so zahtevali, da se priloga mora izdajati, način financiranja pa naj rešijo odgovorni delavci »LESNE« in zadruge. Medsebojno sodelovanje gozdarstva in kmetijstva v koroški regiji je bilo za vzorec v Sloveniji, zato je nepotrebno prerekanje o financiranju priloge. Dogovorjeno je, da polovici stroškov za izvide, ki gredo po pošti in jih prejmejo kmetje nosi zadruga, skupaj s koroško hranilnico, drugo polovico pa »LESNA«. Dejal bi, da je prišlo do obojestranskega sporazuma, oziroma da je prevladal razum. Razni stabilizacijski varčevalni, sanacijski ukrepi ne smejo biti razlog, da prav informiranje odpovemo. Ukinjanje glasil naše krize ne bo rešilo, temveč še razmere zaostri.

Izdajanje priloge pa moramo utemeljiti z bogato vsebino, to pa bomo dosegli če vi bralci postanete naši soustvarjalci.

KREVIH Jože, iur.

PONOVNO SMO Z VAMI

SREČNO 1989

VSEM ČLANOM-KMETOM, DELAVCEM IN UPOKOJENCEM KOROŠKE KMETIJSKE ZADRUGE ŽELIMO V LETU 1989 VELIKO USPEHOV PRI DELU IN SREČE, ZADOVOLJSTVA TER ZDRAVJA

UREDNIŠTVO PRILOGE

Foto: F. Jurač

KOROŠKA KMETIJSKA ZADRUGA V LETU 1989

Lanska jesen je bila zaradi pobud za boljše gospodarjenje v kmetijstvu precej razgibana. Gre za novo organiziranost ali prenovu Zadrugne zveze Slovenije, boljšo poslovno organiziranost zadrugništva v prihodnje, prilagajanje gospodarjenja na osnovi novih sistemskih zakonov; skratka za gospodarsko reformo v zadrugništvu, o čemer smo razpravljali tudi na kolegiju direktorjev temeljnih organizacij in na zasedanju Medzadrugne ga sveta KKZ Slovenj Gradec v mesecu decembru.

Vzporedno s tem, so se rodile zamisli in želje po drugačni organiziranosti zadrugništva v koroški pokrajini, vendar kmetje pri tem niso kazali zaletavosti. Zavedajoč se, da reorganizacije same po sebi ne prinašajo ničesar, če ne bomo istočasno povečali poslovnosti, zniževali stroške pridelovanja, predvsem pa najprej ugotovili pomanjkljivosti sedanje organiziranosti ter analizirali morebitne zavore za izboljšanje materialnega položaja zadrugništva v koroški pokrajini. Vsekakor pa bodo o tem suvereno odločali kmetje in delavci temeljnih organizacij, razumljivo, s polno odgovornostjo, saj še ni toliko let nazaj, ko je bila narejena in sprejeta Analiza o družbeno-ekonomski upravičenosti združevanja kmetijskih organizacij v koroški regiji.

Mnogo pomembnejše bo, kako se bomo lotili proizvodnih nalog, predvsem pa, kako se bomo prilagajali spreminjajočemu se gospodarskemu okolju, kar prinaša s seboj nove odnose v procesu dela in kako bomo ocenili sedanjo izkoriščenost delovnih sredstev. Skratka, kako bomo pristopili k temu delu, se prilagodili spremembam ekonomske politike, odnosno novemu gospodarskemu sistemu in kako bomo znali izkoristiti sedanjo priložnost za drugačen način dela, kar je bistvo vsega, obenem pa tudi največji problem. Verjetno pa bomo te začetne strese gospodarske reforme v zadrugništvu prenesli malo lažje, saj smo se morali v tej panogi varčno in ekonomsko obnašati že sedaj — kmetje in organizacije, če smo hoteli preživeti.

Zato bodo naši cilji v letošnjem letu predvsem naslednji:

- povečati kmetijsko tržno pridelavo v obeh sektorjih lastništva ali jo vsaj ohraniti na ravni leta 1988;
- zagotoviti ustrezno kvaliteto kmetijskih pridelkov;
- zmanjševati materialne stroške (z boljšo organizacijo, vzdrževanjem, s strokovno rabo materialov, z upoštevanjem produktivnosti zemlje in genetskega potenciala živali);
- v vseh trgovinah in mesnicah izboljšati ponudbo in skladiščenje ter
- ohraniti realni obseg prodaje v trgovski dejavnosti.

Cilje pa bomo lahko dosegli predvsem z dobro samoupravno organiziranostjo, koordiniranim delom vseh služb, z omejitvijo investicijske dejavnosti na lastna sredstva, izkoriščanjem čimboljših nabavnih pogojev reprodukcijskih materialov, strokovnim usposabljanjem in boljšim izkoriščanjem delovnega časa.

Pomembno delo na terenu bo vsekakor opravila pospeševalna služba.

V letu 1989 bodo ukrepi pospeševanja usmerjeni v delno povečanje ali vsaj ohranjanje dosežene ravni preteklega leta, saj se bodo verjetno posledice suše pokazale šele na pomlad (proizvodnja mesa in mleka).

Ukrepi bodo uresničeni s premiranjem, regresiranjem in podpiranjem pospeševalne dejavnosti.

Koristniki sredstev po programu bodo lahko kooperanti, pogoji za pridobivanje teh pa bodo pogodbe o dolgoročnem proizvodnem sodelovanju, letne kooperacijske pogodbe ter obseg tržne pridelave.

Ukinjene bodo verjetno premije za meso, razen za gorske kmete.

V govedoreji bodo premije za obnovo črede plemenskih krav, prirejo mesa in mleka.

Za zavarovanje plemenskih živali bodo regresi.

Podpora bo za koncentracijo prireje mleka in mesa.

V prašičereji bodo SIS-i za pospeševanje proizvodnje hrane in zagotavljanje preskrbe premirali plemenske živali in podpirali koncentracijo prireje svinjskega mesa.

V konjereji bo premirana reja plemenskih živali ter regresiran odkup teh. V rastlinski proizvodnji bodo sredstva namenjena za regres (semenska pšenica in rž) ter premije za pridelavo merkantilne in semenske pšenice ter rži.

Regisirani in premirani so še nekateri drugi proizvodi, ki pa za naše pridelovalne razmere ne pridejo v poštev.

Nekaj denarja bo še za obrambo pred točo in za nadomestilo (regresiranje) obresti od najetih kreditov.

Ukrepi bodo torej usmerjeni v povečanje take proizvodnje, ki ima primerjalno prednost in naravne danosti.

In če bomo znali z urnim gospodarjenjem vse to izkoristiti, ob spremljajočih družbenih vzpodbudah rezultati ne bodo izostali.

JOŽE KONEČNIK, direktor KKZ

KMETIJSKA PROIZVODNJA V LETU 1988 IN NAČRT ZA LETO 1989

Krizni pogoji gospodarjenja so izredno slabo vplivali na obseg kmetijske proizvodnje v letu 1988. Posebno močno je bila prizadeta živinoreja. Prireja mleka se je zelo zmanjšala v času od junija do septembra, ko je cena mleka vključno s premijo pokrivala komaj 60—70 odstotkov proizvodne cene. Ocenjujemo, da bomo v zadnjih mesecih uspeli nadomestiti izpadle količine in doseči plan prireje mleka, ki smo si ga zastavili za leto 1988.

Tudi v oddaji klavne živine oz. prireji mesa so bila izrazita cenovna neskladja, ki so se uredila nekoliko prej kot pri mleku. V zadnjih

mesecih je oddaja klavne živine močno povečana, kar povzroča velik pritisk na naše klavniške kapacitete. Ponudbo mesa na trgu je še povečal interventni uvoz svežega mesa kot ukrep zvezne vlade. Planirano oddajo klavne živine za leto 1988 bomo tako, gledano skozi celo leto, dosegli, z velikimi odstopanji v mesečnih dobavah.

V mesecu decembru sklepamo pogodbe za naslednje leto, tako s kmeti-kooperanti kot z mlekarnami in klavnico. Na tej podlagi načrtujemo za 1,2 % večjo prirejo mleka, kar v količinah pomeni okrog 140.000 l mleka več, kot ga

bomo priredili v letu 1988. Že v proizvodnem planu za leto 1988 smo prestopili mejo 11 milijonov litrov mleka; na nivoju republike se že govori o hiperprodukciji mleka.

Pri prireji mesa načrtujemo, da bomo v zasebnem sektorju pri kmetih kooperantih priredili 2490 kom klavne živine, kar je okrog 5 % več kot letos. V družbenem sektorju načrtujemo večjo oddajo pitancev za ca 20 %. Pri prireji klavne živine je cilj izboljšati kvaliteto in del pitancev vzrediti za izvoz.

Marjana SUŠEC, oec.

65-LETNICA PRI HRVATU

Lansko leto, 29. novembra 1988, so Hrvatovi v Kotljah, skromno, samo v domačem krogu proslavili 65 letnico rojstva gospodarja Hrvatove domačije, Franca Hermana, ki ga Hotuljci imamo po domače, kar za »Hrvatovega Franca«, istočasno pa so obhajali tudi 31 let življenja najstarejšega sina Francija, naslednika in bodočega gospodarja Hrvatovega grunta.

Naš jubilar, Hrvatov Franc, je kljub dejstvu, da pri hiši niso poznali pomanjkanja, v življenju marsikaj doživel in preživel. Ko je bil v najlepših fantovskih letih, ga je druga svetovna vojna vihra, skupaj z letom dni mlajšim bratom Rudijem potegnili v svoj krvavi vrtnec. Kot prisilno mobiliziran ju je premestavalo po vseh deželah in frontah Evrope. Rudi se ni več vrnil. Padel je med boji v Varšavi. Franc pa je ostal živ in se je vrnil, vključno rani, ki jo je dobil tam nekje pri Tarnopolu v Rusiji. Ko je spomladi leta 1945 okrevljal, so ga spustili na dopust domov v Kotlje. Skril se je in počakal na svobodo. Prvi dan svobode, maja 1945 leta, je bil Franc že miličar postaje milice na Ravnah na Koroškem. Bil je najprej kurir, pozneje pa ekonom milice, do konca leta 1945. Spomladi leta 1948 je moral na odsluženje vojaškega roka v Srbijo. Služil ga je v Nišu, Knjaževcu in Negotinu. Vojaške službe pa še ni bilo dovolj. Čakale so ga še orožne vaje. Dva meseca leta 1950 in dva meseca leta 1955 pri gradnji obsojteljske železnice proge na odseku Kumrovec—Klanjec.

Leta 1960 si je osnoval družino. Poročil je Radmanovo Veroniko iz Zarazborja za Uršljo goro. Rodili so se jima štirje sinovi. V za-

Franc Herman — 65 let

Franc Herman — bodoči gospodar

konu sta srečna in se razumeta. Razumeta se tudi s snahami sinov, ki so že poročeni. Veronika je pridna in spoštovana žena in gospodinja Hrvatove hiše. Hrvatovi imajo danes vse, kar potrebujejo. Ko sta se vzela Franc in Veronika, pa ni bilo tako. Samo delo od jutra do večera. Stara oče in mati, ki sta gospodarila, sta se trdno držala tistega starega, ne zmeraj najpametnejšega načela: »Meni luč, tebi ključ!« Hrvatova domačija meri danes slabih 10 ha zemlje, z gozdom vred. Zaradi gradnje nove ceste Kotlje—Slovenj Gradec in parcel za gradnjo treh hiš za tri sinove: Andreja, Ivana in Danija, se je posestvo zmanjšalo za več kot 1 ha površine. Posamezne parcele so tudi razmetane, tako, kakor je to po vaseh običajno. Zato imajo Hrvatovi tudi 15 sosedov s katerimi so z vsemi v najboljših sosedskih odnosih. V obnovljenem hlevu je 10 glav govedi: od teh 8 krav za mleko, ki so ga dosejaj letno namolžli nad 12.000 litrov. Precej svinj in perutnine pa redijo za domačo pora-

bo. Pri hiši so vsi potrebni stroji in naprave: 2 traktorja, pobiralka, silokombajn, stroj za krompir, za cepljenje drv, prikolica, silosi, osebni avto, telefon, radio in televizija. Mladega, bodočega Hrvatovega gospodarja Francija in ženo Ivico čaka poleg pomoči bratom pri gradnji njihovih hiš tudi popolna obnova Hrvatove hiše. Hišo bo treba dvigniti in takorekoč na novo zgraditi. Naj povem, da Franc in Veronika še vedno poprimeta za vsako delo. Franc je tudi kmečki mesar in ima posebno v zimskem času mnogo dela. Hrvatovi tudi radi pomagajo vsakemu, ki jih za pomoč prosi. Da se bojijo za zemljo, je pa čisto razumljivo, saj je zemlja temelj in osnova za njihov dohodek. Vsak pravi gospodar se mora za zemljo bati jo ljubiti in obdelovati. To pa pri Hrvatih znajo in to tudi dokazujejo. Našemu jubilaru in vsem Hrvatovim želimo še mnogo zdravih, srečnih let življenja.

ROK GORENŠEK

ARBITERJEVA KMETIJA

Arbiterjeva kmetija na Brdah je velika 11 ha od tega je 3,5 ha obdelovalne zemlje. Ljubezen do zemlje je bila že v 26-letnemu Miru Arbiterju in že v otroških letih je govoril, da ko bo velik bo kmet, kot njegov oče in mati.

»Ja, in tako se je tudi zgodilo,« pripoveduje Miro in dodaja: »Že v šolskih klopih, ko sem obiskoval šolo v Šmartnem, sem se odločil, da se vpišem v dvoletno kmetijsko šolo na Muto. Vpisal sem se in jo uspešno tudi končal. Danes mi ni žal. Pridobil sem si tisto znanje, ki ga danes na kmetiji s pridom uporabljam pri vsakodnevnem gospodarjenju.«

Miro ne skriva veselja do kmetovanja. Priden je, rad dela in kmečko delo ga krepi. V veliko pomoč pa mu je mama Pavla, s svojimi izkušnjami.

Pred štirimi leti je izgubil očeta in na kmetiji sta ostala Miro in mati Pavla sama.

»Težko je bilo začeti in nadaljevati po očetovi smrti. Miro je imel takrat 22 let, kmetijo pa smo pričeli urejati in preurejati. V teh dragih časih, ki so za vsakogar težki, smo nakupovali kmetijske stroje in si s tem nekoliko olajšali težko kmečko delo. Trdo je šlo in hvala Bogu, šlo je pa le,« je povedala Pavla Arbiter.

Danes imajo na kmetiji pri Arbiterjevih 22 govedi v lepo urejenem in sodobnem hlevu. Ob hlevu so si uredili silose, s kmetijsko zadružno ledino v Slovenj Gradcu pa sodelujejo pogodbeno v prirabi mleka in mesa. Samo v lanskem letu so oddali okoli 17.000 litrov mleka ter 4 bike.

— Mnogi z zadružno nočejo sodelovati pogodbeno. Pravijo, da tu ne vidijo nobenega napredka in uspeha. Kaj pa vi? »Vsakdo, ki to govori, se zmoti. Če imaš z zadružno podpisano pogodbo, lahko pri oddanem mleku in mesu računaš poleg dnevne cene še na premijo, pozna pa se ti tudi pri nakupu umetnega gno-

jila, saj ga lahko kupiš s popustom, tu pa tam pa še prejmeš tudi regres ali posojilo po zmerni odplačilni meri. Lahko trdim, da si silosov in hleva ne bi mogli sami urediti, če nam pri tem ne bi pomagala zadruga, saj veste, da je danes vse tako drago, da niti več ne veš, kako bi dinar obrnil, da bi iz njega ožl čimveč...« Pri tem pa Pavla pripomni, da jo zjezi to, da mora za liter Radenske prodati dva litra mleka, če jo hoče kupiti. »Voda res sama priteče in tu so mali stroški, če pa hočeš pridelati,

Arbiterjeva kmetija na Brdah. V ospredju lepo in skrbno pripravljene njive za spomladansko setev, Foto F. Jurač

ti dva litra mleka, pa je treba vložiti mnogo truda, kje pa je še vse drugo . . . »

Ko se z Mirom in njegovo materjo Pavlo pogovarjamo o vsakodnevem delu in življenju, Pavla pravi: »Veste naše delo je vse premalo cenjeno. Delati in garati moraš od jutra do večera, in večkrat se tudi zgodi, da so letine slabe, pa je delo zastoj. Ljudje se včasih hudujejo na kmeta, da so kmetijski pridelki zelo dragi. Mislim, da temu ni kriv kmet, ampak kmetijska politika, ki ne more in ne more uskladiti cen kmetijskih pridelkov. Sami pa vemo, da so danes umetna gnojila, zaščitna sredstva in močna krmila izredno draga. Brez vsega tega pa si danes na kmetiji ne moreš zamisliti sodobnega kmetovanja . . . »

Še in še bi lahko pisali o vsakodnevnih težavah v našem kmetijstvu. Tega se Miro dobro zaveda in pravi, če nimaš ljubezni do zemlje, potem ne moreš biti dober in skrben gospodar.

Da pa je Miro eden tistih, ki ljubi zemljo pa pove že to da je njegova kmetija lepo urejena. V zadnjih letih je zgradil tudi novo hišo. Najde pa čas tudi za druge aktivnosti; je član pododbora Kmečke zveze, pa član mladih združenikov, rad smuča in igra nogomet. V okviru športnih tekmovanj pa rad zastopa mlade združnike, kjer dosega dobre športne rezultate.

»Miro, kakšni so tvoji načrti in želje?«

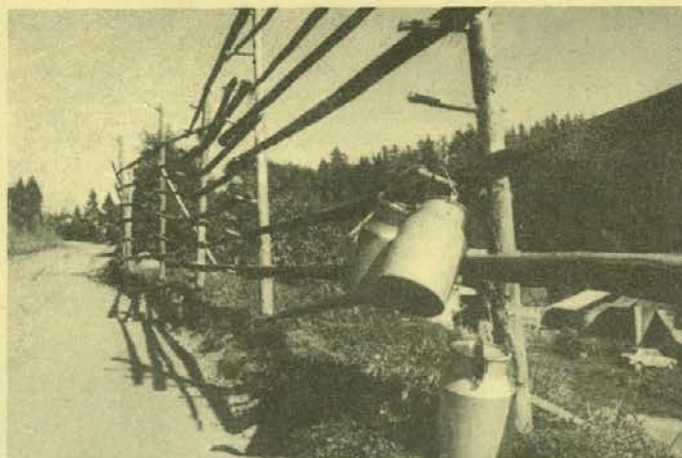
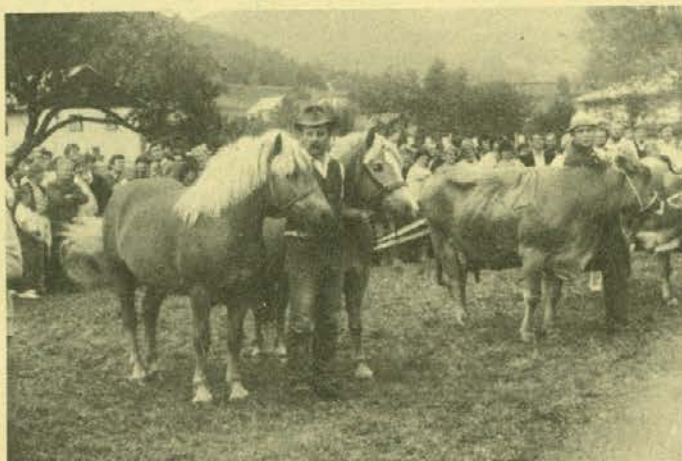
»Kaj naj rečem. Želim si to, da bi mi uspelo dvigniti stalež živine, da bi se končno kmetijska politika enkrat le uredila, da kmet ne bi bil vedno v tistih dvomih ali se splašča delati ali ne . . . ?«

Mama Pavla pa Mira pogleda nekoliko izpod čela in pravi: »Tisto, kar pa si jaz najbolj želim, pa Miro ni povedal. Želim si, da bi na kmetijo čimprej pripeljal »ta mlado«, da bi zamenjala mene, saj vidite, da sem že vsa izmučena in zgarana . . . »

F. JURAČ

Miro in Pavla Arbiter: »Veste kaj, ta mlado bi nucali . . . «

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedja

IVANA KOGELNIKA

p. d. ROBIN IZ Podklanca

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh težkih trenutkih pomagali, darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovo zadnjo pot.

Iskrena hvala vsem govornikom, lovcom za lovski obred, pevcom, zdravniku za lajšanje bolečin in gospodu župniku za opravljen pogrebni obred. Za ne-sebično pomoč še enkrat iskrena hvala.

VSJ NJEGOVI

IVAN KOGELNIK -ROBIN

Star slovenski pregovor pravi: »Povej mi, s kom in kod hodiš, da ti povem, resničen je ta pregovor, ko govori o življenju našega kmeta, pridnega, naprednega gospodarja, kooperanta, predvsem pa združnika, rajnega Ivana Kogelnika, pd. Robina iz Podklanca. Po več kot dve leti trajajočem boju s strašno boleznijo, je klonil.

Ivan je bil Klančnikov sin. Robinovo mu je dala mati, ki je bila rojena pri Robinu. Rodil se je 21. aprila 1924. Že v zgodnjih otroških letih se je seznanil z vsemi kmečimi deli in opravili. Osnovni šoli je sledila gimnazija v Mariboru in kmetijska šola. Klančniki so bili ponosna, stara, slovenska družina. Bili so vneti združniki in združni delavci prav od začetkov slovenskega kmetijskega združništva, še posebno slovenskega hranilno-posojilnega združništva. Bili so soustanovitelji slovenske združne hranilnice in posojilnice v Dravogradu. Zato se je mladi Klančnikov Ivan že kot otrok navzel napredne, združne kmetijske miselnosti, kateri je ostal zvest prav do poslednjega dne svojega življenja.

Tudi druga svetovna vojna vihra mu ni prizanesla. Premetavala ga je krížem po Evropi in šele leta 1945 se je srečno vrnil domov, h Klančniku.

Leta 1949 se je poročil in prevzel Robinovo posestvo, kjer je uspešno kmetoval in gospodaril vse do svoje prezgodnje smrti. Robin je bil v svojih naprednih nazorih za razvoj kmetijstva in združništva zares marsikomu vzor v takratni kmetijski za-

drugi Dravograd, katere član je bil od prvega dne njene ustanovitve vseskozi vse svoje življenje. Veliko je pripomogel s svojim znanjem in predlogi k nadaljnjemu razvoju in utrjevanju kmetijstva in združništva. Bil je aktiven tudi v organih občine Dravograd, član Sveta za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo občine Dravograd, pa Sklada za pospeševanje kmetijstva in Hranilno kreditne službe zadruga.

Kruta neusmiljena smrt ga je tako zgodaj iztrgala iz naše sredine. Mnogo je ostalo še nedorečenega in neizvršenega. Nesebično je dajal kmetijstvu in združi Dravograd, Robinovi domačiji, svoji družini, sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem in lovcom svojo dobro voljo, optimizem ter svoje velike izkušnje in sposobnosti.

Sele sedaj lahko prav občutimo in razumemo vso njegovo neizrekljivo, telesno, še bolj pa duševno bolečino, ki si jo sam, samotni v svoji bolezi, občutil tisto septembrsko nedeljo letos, ob praznovanju 40-letnice našega koroškega združništva v Šentjanžu. Tedaj je v svojem obupu in bolečini potožil: »Oh, kaj bi dal tistemu, ki bi mi dal injekcijo ali zdravilo, ki bi mi dala vsaj toliko moči, da bi vsaj za kakšno uro lahko stopil v Šentjanž.« Tja kjer so tedaj veselo praznovali, rajali in proslavljali tudi njegovo 40-letno delo. Žal mu njegove želje nihče ni mogel izpolniti. Sam je moral prestat in pretrpeti tudi to, najhujšo bolečino.

ROK GORENŠEK

Jože Marhat

Anka Legat

Adi Rošer

Heda Lužnik

Edo Laure

»Kaj pomeni danes telefon?« tako smo povprašali bodoče telefonske naročnike:

Jože MARHAT, kmet iz Brd: »Ne vem, kaj naj vam rečem. Skoraj ne morem verjeti, da je v moji hiši zazvonil telefon. Res je, da sem pristopil bolj med zadnjimi, a mi tega ni žal.«

Anka LEGAT upokojenka, Šmartno: »Sploh ne morem verjeti, da sem sedaj na stara leta dočkala ta velik dogodek, da lahko iz svoje hiše pokličem kogarkoli. Skromno pokojnino imam po možu, pa sama vsega ni-

sem zmogla, zato so mi pomagali otroci.«

Adi ROŠER, voznik tovornjaka, Dolič: »Ko smo pred leti v našem kraju začeli razmišljati o gradnji telefona, sem mislil, da je to nemogoče. Pa sem se zmotil. S skupnimi močmi vseh krajanov smo uspeli in danes v naših domovih telefon zvoni že leto dni.«

Heda LUŽNIK, gospodinja iz Golavabu-ke: »V začetku je bilo okrog gradnje telefona veliko jeze, ker smo pač hoteli kar vsi hkrati imeti telefone. To pa seveda ne gre. Gradili

smo postopoma, krajani smo pomagali z denarjem in z delom, pomoč pa smo dobili tudi iz samoprispevka.«

Edo LAURE, kmet iz Turiške vasi: »Telefon veliko pomeni prav kmetu. Brez tega danes ne gre več, zlasti v višinskih predelih, ko ljudje dnevno potrebujejo zdravnika ali pa veterinarja. Veliko denarja in časa si bodo s tem prihranili, ko bodo razne opravke urejali po telefonu.«

F. Jurač

NARAVOSLOVNI DAN

Ko nam je v sredo tovarišica povedala, da bomo v četrtek, 27. 10. 1988, imeli naravoslovni dan, smo se zelo razveselili. Dogovorili smo se, kaj bo kdo delal in določili tudi skupine.

Zjutraj smo se zbrali v 4. b razredu in si ogledali zanimiv film o gozdu. Zavrtel ga nam je tovariš Miha Pušnik, ki je zaposlen na Lesni v Slovenj Gradcu. Nato smo se zbrali pred šolo in se odpravili v gozd. Spremljala sta nas tovariš Tone Novak — ekolog in Drago Čoderl — ing. gozdarstva. Gozdne zanimivosti je s kamero posnel Ivan Planinšec.

Opazovali smo razna drevesa in gozdne škodljivce. Nekatere na pol poti smo zagledali čudovit beli gaber. Veje in tudi deblo je imel zvito kot spletene vrvi. Zbrali smo se okoli njega in ga dolgo opazovali. Nato smo odšli naprej in kmalu prispeli do drevoreda, ki so ga posadili takrat, ko je stal še grad Galenhof. Prelepi drevored je posajen v krogu, kar ni navada za tako veličastna drevesa. Ko smo prispeli do šole, so skoraj vsi učenci odšli domov, le šest nas je ostalo. Počakali smo na okroglo mizo, kjer smo razpravljali s tovariši iz Slovenj Gradca o ekologiji, onesnaževanju in varstvu okolja.

Ta naravoslovni dan je bil zelo dobro organiziran in poučen. Takih pohodov v naravo si želimo še več.

Roman Sešel, 4. a. Osnovna šola IX. SNOUB »Miloša Zidanška«
Šmartno pri Slovenj Gradcu

V četrtek, 27. 10. 1988, smo imeli naravoslovni dan. Potekal je v treh delih. Najprej smo si ogledali dva filma o gozdu. Videli smo gozdove cele Slovenije. Spoznali smo tudi življenje delavcev, ki vzdržujejo gozdove. Po ogledu filmov smo odšli po mali gozdni učni poti. Z nami so šli Tone Novak — ekolog, Drago Čoderl — inženir gozdarstva in Miha Pušnik — vodja kadrovske službe v Lesni

Slovenj Gradec. Najprej smo se ustavili pri lipi, ki stoji pri Štiblarjevi domačiji. Ljudje govorijo, da bi to lipo lahko posadili celo Turki, kajti stara je okoli tristo let. Tovariš Čoderl nam je povedal, da bo ta lipa rastla, dokler bo še ozelenela.

Nato smo odšli naprej. Ustavili smo se na mostu pri Fajmutu, kjer se potoček, ki smo mu prav mi dali ime, izliva v reko Mislinjo. Pri Fajmutu smo zavili v gozd. Zagledali smo smreko, zraven nje pa tri jelše. Jelša ima majhne plodove, ki so podobni storžu. Tovariš Čoderl je dejal, da ni prav, da poganja cvetove tik pred zimo. Ta motnja je nastala zaradi onesnaženega zraka. Po ogledu jelš smo nadaljevali pot po gozdu. Našli smo ve-

liko posekanih vej. Tovariš inženir je pod lubjem našel lubadarja, ki smo si ga natančno ogledali. Razložil nam je, da je ta mali hrošč zelo nevaren škodljivec. Na nekem drevesu (mislim, da je bil hrast) smo si ogledali pionirsko združbo. Tovariš Novak nam je povedal, da je ta življenjska združba alg, lišajev in mahov zelo pomembna. Te preproste rastline uspešno prekrivajo tudi ogorela tla. Ob robu gozda smo si ogledali še mravljišče.

Nato pa smo po klancu odšli nazaj v šolo. Šest učencev je ostalo še za okroglo mizo, ostali pa smo odšli domov. Takih naravoslovnih dnevnov si želimo še več, ker se lahko veliko naučimo.

Marjan Kozar

V Tovarni ivernih plošč Otiški vrh je dne 6. 12. 88. gorelo. Požar je nastal v sušilniku in se razširil na transportni sistem. Gasilska enota tozda je požar takoj lokalizirala in preprečila še večjo škodo.

Zastoj je v rekordnem času odpravila služba za vzdrževanje tako, da je stekla normalna proizvodnja že isti dan ob 23. uri. Naslednji dan se je požar ponovil. Iverarji so ga takoj pogasili in sanirali škodo.

I. R.

POŽAR V TIP OTIŠKI VRH

JUBILANTI IZ TOZD NOVA OPREMA

V letu 1988 je v tozdu »Nova OPREMA« praznovalo 27 delavcev svoj jubilej. Jubilejne nagrade so prejeli delavci 25. 11. 88, ob proslavi dneva republike.

10 let skupne delovne dobe imajo

1. Mirsad Musić
2. Anica Slemenik
3. Milan Hovnik
4. Ljerka Tisnikar
5. Olga Havli
6. Danica Založnik
7. Marija Plimon
8. Irena Žerjav
9. Mladen Perić
10. Branko Pirnat

20 let skupne delovne dobe imajo

1. Darja Žibert
2. Marija Košutnik

3. Rajko Englert
4. Jožica Vaukan
5. Jožica Vogrinec
6. Vinko Rotovnik
7. Čestimir Jerabek
8. Pavla Razgoršek
9. Branko Štumberger

30 let skupne delovne dobe imajo

1. Anton Jakopič
2. Edo Golob
3. Marija Sušec
4. Jožica Milošević
5. Jože Bedrač
6. Ferdo Hodnik

K njihovem jubileju iskreno čestitamo.

Organi upravljanja in družbeno-politične organizacije v tozdu.

STORIMO NEKAJ ZASE

ZIMSKO SPANJE IN POMLADNA UTRUJENOST — z roko v roki

Pozimi narava pod ivjem in snegom počiva, pa ne tako trdno, kot mislimo, kajti, če se v globini zemlje že ne bi pripravljalo na pomlad, ne bi narava tako hitro oživila in ozelenela že ob prvih toplejših žarkih.

Tudi človek pozimi naj ne bi spal. Pripravljati bi se moral na pomlad in na njene naravne spremembe. Če nas narava preseneti nepripravljene, občutimo spremembe kot pomladansko utrujenost. Znano je, da je v zgodnjih pomladanskih mesecih največ nesreč s smrtnim izidom, kronični bolniki pa imajo tokrat največ težav. Znanost ugotavlja, da na splošno ljudje nismo pripravljeni na večje spremembe v naravi, ker pozimi nepripravo živimo. Človek se pred mrzom zateče v tople, slabo zračene prostore, gibanje na svežem zraku omejuje, ob tem pa se še običajno neprimerno in prekomerno hrani. V krvi in podkožju se kopičijo »maščobe«, presnova je otežena, odpornost telesa se zmanjša.

Ravno zaradi teh slabih navad večine priporočajo strokovnjaki zimski dopust, ki bi ga naj ljudje preživeli v naravi. To še posebej priporočajo tistim, ki živijo v onesnaženih industrijskih področjih, pa tistim, ki jih narava dela priklepa na stole v zaprtih prostorih.

Ni potrebno, da se na pomlad pripravljamo s kakšnimi posebnimi športnimi panogami. Dovolj naredimo za svoje telo že z dnevnimi sprehodi v naravi, s hitro hojo po svežem zraku ali s teki. Ob tem pazimo na prehrano (jemo toliko, da se čez zimo ne zredimo), izogibamo se mastni, sladki, in močnati hrani, uživamo pa čim več svežega sadja in zelenjave. Večerja naj bo dovolj zgodaj, zgodaj ležemo tudi k počitku, zjutraj pa predolgo ne lenarimo.

Ko se sprehajamo v naravi, imejmo oči odprte za vse, kar nas obdaja, naučimo se uživati v njej in izkoristimo tisto, kar nam nudi. Ko jo bomo spoznali, bomo znali živeti z njo... Tistemu, ki to uspe, ni več potrebna televizija, bučni radio, hrupne zabave ali celo skrajnosti v jedači in pijači. Enostavno, preprosto življenje zdravi vpliva na živce, umirjen način življenja pa pozitivno vpliva na celo telo.

DAN BREZ SMEHA JE KOT IZGUBLJEN...

Humor je značilna slika uravnovešenih, samozavestnih in strpnih ljudi. Ne da se ga naučiti. Vsi ljudje nimajo smisla za humor, a vendar sta veselje in smeh nujno potrebna človeštvu, povsod sta dobrodošla tudi pri utrjevanju telesnega in duševnega zdravja ljudi in pri zdravljenju bolezni.

GLASBA IN PETJE KOT ZDRAVILO

Medicinci in psihoterapevti so enotni: glasba deluje na človeka zdravično, v zrejša leta vnaša več veselja in živahnosti. Na pomen glasbe pri zdravljenju je opozarjal že stari Eskulap. David je npr. s svojim čudovitim igranjem »razpršil hude misli« kralju

Saulu, ki je boleval za depresijo, pesnik Novalis pa je izjavil, da je vsaka bolezen glasbeni problem.

Danes se glasba, ritmi in zvoki uporabljajo pri zdravljenju duševnih bolezni od otroške agresivnosti do starostnih depresij. Glasba pomaga tudi pri obnovitvi spomina pri obolelih, kjer je bil le-ta prizadet.

Nekateri strokovnjaki po svetu trdijo, da bi z glasbo uspešno preprečevali tudi nevroze v šolah. Poudarjajo, da bi morala glasba spremljati človeka vse življenje kot »brezplačna preventivna medicina«.

H glasbi spada tudi petje. Le-ta ima poleg vpliva na razpoloženje še drug koristen vpliv: uravnava dihanje, delo srca in krvotoka, povečuje prekrvavljenost trebušnih organov, pomirjeno petje pa lahko celo normalizira povišan krvni pritisk.

Nada KADIŠ

DIJAKI, ŠTUDENTI!

Odbor za kadrovske politike je na svoji seji 24. 11. 1988 sprejel SKLEP: odlični dijaki in študenti s povprečno oceno 9 bodo ob koncu šolskega leta prejeli nagrado — vrednost ene stipendije.

Želimo, da bi bilo čim več takih dijakov in študentov.

Odbor za kadrovske politike LESNE
IC LESNE

Janez Rifelj

Marija Polovšek

Ljudmila Motaln

Marija Vogrin

UPOKOJILI SO SE

Franc Prikeržnik

Ivan Kuhar

Danica Hamek

Kadar odhajajo v pokoj naši starejši sodelavci, nam je vedno težko. Vemo, da odhajajo prijatelji. Navadno se zamislimo ali nas obide celo občutek zaskrbljenosti. Odhajajo naši pridni, dobri delavci, ki jih vse po vrsti odlikuje pošten odnos do dela. Ko odhajajo iz naše srede, se sprašujemo: Kako bo, ko takih ne bo več? Kdo bo poslej gonilna sila naše proizvodnje? Ali bomo z leti mlajši postali njim podobni?

Janez, Minka, Milka pa tudi Marica, Franci, Anzi in Danica so bili mlajšim sodelavcem za vzgled.

Prvi trije so se upokojili s polno pokojninsko dobo.

Janez je skrbel za nabavo žaganega lesa v TO le nekaj manj kot 40 let. Delo je opravljal dosledno, natančno in pošteno. Za ta zgled smo mu poleg ostalega še posebej hvaležni.

Minka in Milka sta opravljal odgovorna dela v proizvodnji: Minka pri končni kontroli in embalaranju vratnih kril, Milka pri izde-

lavi odprtinskih vratnih kril. Imeli sta bogate delovne izkušnje in odličen odnos do dela in občutek odgovornosti. Veseli smo, da sta odšli v pokoj zdravi in vedri, kakršni sta hodili vsa ta leta tudi v službo.

Tudi Marico je vedno spremljala vedrina in nasmeh. Dela, ki jih je opravljala, so bila težka in tudi odgovorna, a jih je vedno dobro opravila. A vseeno Marica, kot njeni vrstniki, ob raznih akcijah, ko je bilo potrebno delati več kot je določal delovni koledar, nikoli ni odklonila dela. To ji je narekoval njen občutek pripadnosti svoji TO, ta občutek bi morali tudi mlajši spoštovati. Marica se je invalidsko upokojila z 31 leti pokojninske dobe zaradi opešane zdravja.

Franci še verjetno ni mislil na upokojitev kot tudi sodelavci ne, pa ga je nezgoda pri domačem opravlilu pripeljala v to.

31 let je opravljal v naši TO različna dela. Še mlad je delal na žagi (kot domačini še sedaj radi rečemo naši TO), pozneje na skladiš-

ču žaganega lesa in nazadnje na delovnem mestu hišnika. Pogosto je slišati: »Pozna se, da Francija ni več pri nas...« Dokazal je, da ni nujno, da so dela normirana, ali da te vedno kdo nadzira. Sam je vedno našel delo zase in ga tudi dobro opravil.

Anzi se je zaposlil v naši TO pred 27 leti. Tudi on je kot mlad fant okusil težo hlodov, pozneje je delal na strojih, mlajši pa ga bolj poznamo kot voznika viličarja. Invalidsko se je upokojil, ker mu je opešalo zdravje. Želimo mu, da bi se mu na njegovi domačiji kmalu povrnilo.

Danica se je zaposlila v naši TO pred 11 leti. Kmalu smo izvedeli da tudi slika. Pred 5 leti se je interno strokovno izobraževala za poklic lesarja II. stopnje. Opravila je dela pri popravilu izdelkov. Bolezen ji ni več dopuščala delati in se je invalidsko upokojila. Želimo ji, da ne bi pozabila na svoj dar, da bomo na razstavah še lahko videli njene lepe slike.

Emilija SENEKOVIČ

Po napornem
delu
je tudi
sprostitve
na ledu
lepa

KADROVSKE VESTI

PRIŠLI V TOZD: NOVEMBER 1988

Priimek in ime — datum nastopa — naloge in opravila, ki jih bo opravljal — organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO ČRNA NA KOROŠKEM
Kordež Olga, 2. 11. 1988, pomoč v kuhinji,TOK GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI
Izak Silvo, 15. 11. 1988, pripravnik, prva zaposlitevTOZD ŽAGA OTIŠKI VRH
Repnik Zlatko, 3. 11. 1988, zalaganje in odprema, prva zaposlitevTOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE
Korošec Cvetka, 1. 11. 1988, pripravnik, prva zaposlitevTOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ OTIŠKI VRH
Fescl Peter, 7. 11. 1988, elektrotehnik, prva zaposlitev
Sebastjan Drago, 7. 11. 1988, strojni tehnik, Fecro Slovenj Gradec
Arifović Hasib, 12. 11. 1988, delavec pri iverilniku,
Marinič Zoran, 14. 11. 1988, del. pri finalni proizv.INTERNA BANKA
Medaković Alenka, 1. 11. 1988, TOZD Blagovni promet,

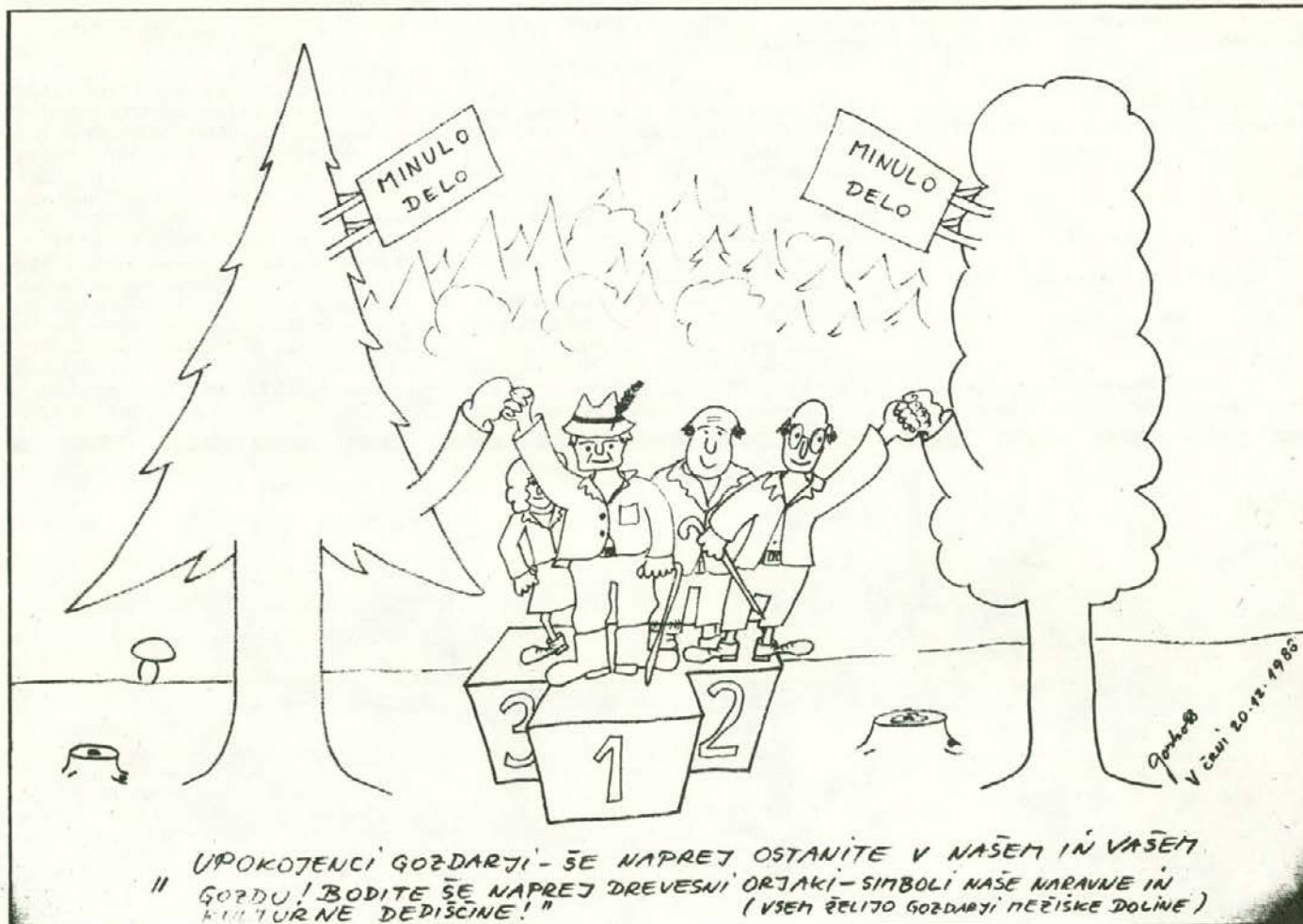
ODŠLI V MESECU NOVEMBRU 1988

Priimek in ime, datum odhoda, dela, ki jih je opravljal; organizacija, v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO ČRNA NA KOROŠKEM
Čekon Anton, 16. 11. 1988, sekač,TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI
Pušnik Ivan, 30. 11. 1988, gozdar, redna upokojitev
Repnik Veronika, 4. 11. 1988, delavka v drevnici, delovno razmerje za določen časTOZD ŽAGA MISLINJA
Založnik Pavel, 24. 11. 1988, skobljanje lad. poda, invalidska upokojitev,TOZD TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE
Nikič Dragan, 4. 11. 1988, popravilo izdelkov,TOZD TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE
Marčič Simon, 30. 11. 1988, strojno vzdrževanje, TIP Otiški vrhTOZD TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA RADLJE — PODVELKA
Lamprecht Silva, 11. 10. 1988, pom. pri upr. lin. za dolž. s. l.,
Gerold Anton, 11. 10. 1988, nadzor in kurjenje kotla,
Žebrek Marija, 30. 11. 1988, čist. upravnih in proizvodnih prostorov, inval. upokojitevTOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ
Viltnižnik Ivanka, 30. 11. 1988, kuharica,
Hriberšek Irena, 18. 10. 1988, vodenje kontrole kakovosti, DSSPTOZD GRADNJE SLOVENJ GRADEC
Bračič Boris, 17. 11. 1988, strojni tehnik, Mladinska knjigaDELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA
Potisk Gorazd, 31. 10. 1988, vodja službe merjenje časa in dela, NemčijaTOZD BLAGOVNI PROMET SLOVENJ GRADEC
Medaković Alenka, 31. 10. 1988, likvidator računov, v IB
Potočnik Marijana, 31. 10. 1988, evidentičar, za določen čas
Gornjak Franja, 10. 11. 1988, evidentičar, inv. upokojitev

TOZD	M	Z	SKUPAJ
Gozdarstvo Slov. Gradec	44	3	47
Gozdarstvo Mislinja	46	5	51
Gozdarstvo Črna	128	13	141
Gozdarstvo Radlje	112	24	136
TOK Gozd. Slovenj Gradec	32	3	35
TOK Gozd. Radlje	31	4	35
TOK Gozd. Ravne	28	5	33
TOK Gozd. Dravograd	13	3	16
Žaga Mislinja	46	6	52
Žaga Otiški vrh	49	12	61
Žaga Mušenik	33	13	46
Žaga Vuhred	49	10	59
TP Prevalje	82	164	246
TP Pameče	131	153	284
TSP Radlje-Podvelka	185	186	371
TIP Otiški vrh	217	31	248
Gradnje Slovenj Gradec	56	7	63
Transport in servisi Pameče	122	13	135
Cent. les. sklad. Otiški vrh	41	5	46
Nova oprema Slov. Gradec	183	158	341
Del. skupnost Slov. Gradec	75	118	193
Blagovni promet Slov. Gradec	143	84	227
Interna banka Slov. Gradec	5	32	37
	1851	1052	2903

Darinka Cerjak

V SLOVO JOŽETU SMONKARJU

Delavci TOZD Žage Otiški vrh smo zopet izgubili svojega sodelavca. Dne 3. marca 1988 se je iztekla življenjska pot Jožetu Smonkarju iz Otiškega vrha.

Jože se je rodil 27. 8. 1939 v Bukovski vasi. Osnovno šolo je obiskoval blizu domačega kraja v Šentjanžu pri Dravogradu. Zaposlil se je že zelo mlad, star komaj 14 let.

Leta 1958 je spoznal svojo življenjsko sopotnico Marijo, s katero sta z delom in trudom uspela obnoviti dom. Življenje sta darovala trem otrokom: Miranu, Jožetu in Zdenki. Vzgojila sta jih v pridne in delovne ljudi, kot sta bila ona sama.

Delo in skrb sta terjala svoje. Zaradi bolezni se je moral invalidsko upokojiti 31. 7. 1988.

Jože je združeval delo v TOZD Žaga Otiški vrh od 1. 6. 1967 dalje. Opravljal je razna dela v žagalnici in na odpremi žaganega lesa, nekaj časa je vršil tudi čuvajsko službo. Rad je deloval v Gasilskem društvu TOZD ter se veselil doseženih uspehov.

Družini je bil dober mož in oče, nam vzoren sodelavec, drugim pa iskren prijatelj. Vedno je bil dobre volje ter pripravljen vsakomur pomagati. Rad je prihajal med nas, se zanimal za to in ono, skratka se naprej je živel s kolektivom, v katerem je združeval delo polnih 17 let.

Jože je bil vesel vsakega obiska, posebno pa je bil hvaležen sosedom za nesebično pomoč v času njegove bolezni.

Imel je še veliko lepih želja in načrtov, pa jih žal, ni več uspel uresničiti. Vse upe in nade je v trenutku uničila prezgodnja smrt.

Tolaži nas misel, da za vsakim človekom ostanejo dobra dela, ki ga ohranjajo v trajnem spominu. Teh pa je veliko.

Hvaležni smo mu za ves vložen trud, ki ga je prispeval za nadaljnji razvoj in delovanje žage.

Naj mu bo lahka domača gruda. Iskreno sožalje izrekamo vsem žalujočim.

Kolektiv TOZD ŽAGA OTIŠKI
VRH

DRAGA KOŠAKOVA MAMA

Poslovili smo se od Pogačove Micke, kakor smo ji po domače rekli.

Pokojna Micka Potočnik se je rodila pred 83 leti pri Pogaču na Dolgi Brdi, v župniji Šentanel pri Prevaljah kot tretji otrok v številni družini. Mladost je preživela na domu v varstvu svojih staršev.

Poročila se je z Dominikom Potočnikom, kmetom, po domače Košakom. Vzorno sta gospodarila na precej težavni, a lepi — sončni kmetiji rad Poljano, saj sta vse, kar je bilo naprednega vnesla na svojo kmetijo.

Micka je ob neki priliki rekla, da človek s trdim delom prebrodi mnoge težave. Kljub trdemu delu, ki jo je spremljalo vse življenje, je dočakala častljivo starost: 83 let.

Ker pa je ljubila svoj slovenski rod, sta s pokojnim možem kaj kmalu pričela sodelovati z borci NOV ter tako dočakala svobodo. Ob zadnji bitki na Poljani, leta 1945, vojna vihra njihovi domačiji ni prizanesla. Komaj so si rešili golo življenje in so zbežali, ko je na

njihovo domačijo prihrumela ustaška drhal in kmetijo izropala. Posebnost, ki jo je imela Micka, je bil njen srebrni glas. Iz srca je prepevala kakor tudi njen pokojni mož.

Prepevala sta v veselju, pa tudi žalosti.

Že zgodaj je občutila tegobe bolezni in ni mogla izpolniti poslanstva matere. Zato so njeno toplo materinsko ljubezen občutili njeni posvojenci.

Ni odrekala pomoči tistim, ki so jo bili potrebni.

Zadnje mesece jo je breme življenja priklenilo na posteljo in usodni čas večnega počitka je bil prehitel, da se nisi utegnila posloviti od sester in sosedov.

Micka ostaja v srcih nas vseh. Naj ji bo lahka slovenska zemlja. Vse življenje jo je tako močno ljubila.

V imenu vseh sosedov, krajanov krajevnih skupnosti Holmec in družbeno-političnih organizacij kraja se poslavljamo in izrekamo vsem domačim, sestram ter ostalim sorodnikom iskreno sožalje.

FRANZ ZALOŽNIK— KOH 1903—1988

V sredo, 30. novembra 1988 smo se na pokopališču v Mislinji poslovili od enega najstarejših sodelavcev na TOZD Gozdarstvo Mislinja Franca ZALOŽNIKA—KOH. Smrt ga je iztrgala dan pred tem, ko so se njegovi otroci in vnuki pripravljali, da proslavijo njegov 85. rojstni dan. Vsi so namreč upali, da se bo ozdravil vrnil iz bolnice.

Franc ZALOŽNIK se je rodil 29. novembra 1903 na Pavrovem, očetu Ignacu, gozdnemu delavcu, in materi Mariji, šivilji. V družini je bilo osem otrok. Revščina in pomanjkanje niso dovolile dostojnega življenja, zato so mu bratje in sestre hitro umrli, preživeli so samo trije.

Ko je bil Franc star komaj 14 let, mu je najprej umrla mati, kmalu nato pa še oče. Otroci so se morali preživljati sami. Franc se je za dve leti zaposlil kot dninar, leta 1919 pa se je zaposlil kot gozdni delavec v mislinjskih gozdovih ter tako nadaljeval očetovo tradicijo.

Leta 1925 se je poročil z Marijo. Preselila sta se v Komisijo, kjer sta si na Kohovem ustvarila skromen dom. V zakonu so se njima rodili trije otroci. Franc je kot gozdni delavec opravljal vsa gozdna dela od pogozdovanja, sečnje, spravila lesa in »furanja«, vzorno in vestno, vmes pa je hodil po Pohorju vse do Konjice, kjer je kupoval živino. Bil je član prvega delavskega sveta. Bil je skromen in vesel fant. Rad je prepeval po planinskih pašnikih in gozdovih. Pohorje je bil njegov svet, kjer je bil prost in svoboden.

Zato je tembolj razumljivo, da se je leta 1941 takoj opredelil za osvobodilni boj. Že takoj na začetku vstaje je sodeloval s partizani I. Pohorskega bataljona. V njegovi hiši je bila organizirana kurirska postojanka »BRŠLIJAN«. Tu se je zadrževal znani pohorski partizan VITEZ. Za sodelovanje in hrabrost med NOV je prejel več povelj, med drugim tudi RED ZASLUGE ZA NAROD III. stopnje.

Skromno življenje v mladosti, težko delo takratnega gozdnega delavca, ko je delavnik trajal od zore do mraka, življenje med tednom v »kolibi« ob slabi prehrani, strah in pomanjkanje med vojno, so načeli njegovo zdravje. Po težki operaciji leta 1952, se je moral leto pozneje upokojiti, toda volje in življenjskega optimizma pri njemu nikoli ni zmanjkalo. Z ženo Marijo sta si v hiši pri KOHU uredila planinsko postojanko, kamor so radi zahajali planinci, domačini in gozdarji. Z dobro voljo sta sprejela in postregla vsakega, katerega je pot zanesla mimo.

Dolgo se je upiral preselitvi v dolino. Sele bolezen žene Marije ga je primorala, da se je leta 1976 preselil v dolino k hčerki Mariji, kjer je našel prav tako topel dom. Tu je ostal do kraja življenja, toda pogled in spomin se mu je vsak dan vračal na Pohorje v Komisijo.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Ivan LEKŠE

PAVLI KNEZ V SLOVO

Pozno jeseni je med Razborčane prišla kruta resnica, da je dne 12. 11. končala življenjsko pot Rosova mama, Pavla KNEZ. Ko je bila stara štiri leta jo je morala mati dati v rejniško družino. V Spodnjem kotu so jo lepo vzgajali, saj je bila kot doma. Oče Jožef z ženo Katarino ni delal razlik med svojimi otroci in njo. Odrasla je v pridno dekle in pomagala pri vsakem delu.

Ko je 1943 leta vzela za moža Jožefa Kneza, sta začela gospodinjiti zase. Mož Jožef je dobil zaposlitev pri Rudniku v Žerjavu. Tako sta par let preživela kot delavska družina. Šumenje domačih gozdov in sveži zrak sta ju leta 1953 zvabila nazaj v Razbor, kjer sta pri Rosu začela gospodariti. V zakonu se je

rodilo sedem otrok: štiri deklice in trije fantki. Koliko veselja je bilo v družini. Ko so otroci dorasli so drug za drugim zapuščali domačijo. Vendar so se vedno radi vračali. Bila je presrečna, ko je začela pestovati svoje vnuke, ki jih je 14.

Zahrbtna bolezen jo je premagala. Nikoli več se njen prelepi glas ne bo zlegal okrog lepo urejene kmetije.

Številni Razborčani, sorodniki in znanci so jo spremili na poslednjo pot. Spoznali smo, kako je bila pri ljubljena daleč okrog.

Zadnji sončni žarki so objeli njen prerani grob, veter pa je narahlo zasumel v vrhove smrek, kot zadnji pozdrav delovni kmečki ženi.

Radi se te bomo spominjali.
Stefka MELANŠEK

IGNAC ORTER 1903—1988

Ignac Orter, po domače Razbornik v Mali Mislinji, se je rodil pred 85 leti v hiši, kjer je tudi umrl. Najbrž si je svoje zadnje ure tudi želel preživeti v svojem toplem domačem kotičku, v krogu svojih dobrih naslednikov in vnukov. Vse skozi je bil navezan na svojo domačijo in je s skrbjo gospodarja, moža in očeta ter dedija skrbel zanjo in za vse svoje, dokler je to zmožal.

Ko mu je pred leti umrla žena Lenčka, je v žalosti za njo začel pešati tudi sam, saj sta bila močno navezana drug na drugega. Tolažbo je iskal pri vseh svojih šestih otrocih s številnimi vnuki, saj so ga vsi imeli

radi. Zadnja leta pa se je le najboljše počutil doma, pri svojem sinu Ivanu in snahi Marti, ki sta mu ljubeznivo pomagala preživljati vedno večje starostne tegobe. V času svojega gospodarjenja je bil dober sosed. Rad je pomagal vsakomur v sili, še posebno, če je kje zbolela živina in živinozdravnika ni bilo takoj pri roki.

Z Ignacem je lani 19. novembra vzela smrt zadnjega moškega potomca prejšnje Razbornikove družine.

Vsem svojem iskreno sožalje.
Sosedje in prijatelji

SPOMIN NA URŠKO PATERNUŠ

Urški je zibelka stekla leta 1926 na Bučnikovi domačiji pod zelenim Pohorjem. Ko je dorasla, jo je pot za kruhom pripeljala na Podlipje, kjer je služila pri kmetih. Tu sta se spoznala s Tonijem, ki si je na enak način služil svoj vsakodnevni kruh. In med njima se je vnela ljubezen, katero sta potrdila pred oltarjem leta 1959 ter zaživela skupno družinsko življenje.

V skritem kotičku, ob gozdni jasi, na strmeh pobočju Podlipja, sta si Urška in Toni na mestu, kjer je stala razmajana koliba, postavila novo lično hiško. Do tja je bilo treba v breg več kot kilometer daleč znesti ves gradbeni material, ker takrat še ni bilo dovozne poti. Komaj si je družina dom za silo opremila, se je nad Urško pritihotapila zahrbtna bolezen, kateri je morala kloniti.

Tonija in Urško so krajan in sosedje vzljubili zaradi marljivosti, dobrosrčnosti in vesele narave. Urška je rada pela, še rajši pa je igrala na harmoniko, na katero se je priučila v otroških letih. Sosedje in prijatelji so jo radi povabili na godovanja in tudi na javni prireditvi sta s sinom Tončkom nastopila. Tudi doma je rada ob večerih raztegnila harmoniko, pa najsi je bil za njo še tako naporen dan. Kot da bi si z glasbo blažila razbolelo telo. Prijatelji in znanci, ki so se radi zbirali v njenem domu, so vmes katero zapeli.

Hvala vsem, ki se ustavljate ob njenem grobu.

Ludvik MORI

V SLOVO KONRADU DOMADENIKU

Dne 17. 8. 1988 je v bolnišnici Slovenj Gradec prenehalo biti srce našemu sodelavcu Konradu DOMADENIKU iz Otiškega vrha.

Žalostna vest je globoko presunila vsakogar, ki ga je poznal. V najlepši dobi svojega življenja star komaj 44 let je moral kloniti pod težo neozdravljive bolezni.

Konrad se je rodil 13. 11. 1943 v Rančah pri Mariboru. Osnovno šolo je obiskoval v domačem kraju. Leta 1966 se je priženil k Viklerjevi domačiji v Otiškem vrhu. Z ženo Jožico sta pridno gospodarila, vzgajala otroke ter obnavljala dom.

V zakonu so se jima rodili štirje otroci: Konrad, Vencislav, Božidar in Tatjana. Konrad je ljubil in spoštoval svojo družino ter se veselil prihodnosti.

Ob delu je uspešno končal šolo za KV tesarja. Ta poklic je zelo rad opravljal. Še dolgo bo blizu in daleč videti delo njegovih rok. Veliko je ostrejši, ki jih je izoblikoval in naredil prav on. Še in še bi delal, ustvarjal ter se veselil sadov svojega

dela, če ne bi usoda tako hitro poslegla vmes.

V kolektiv žaga Otiški vrh je prišel 1. 8. 1984. Razporejen je bil na razna dela in naloge v žagalnici ter odpredni žaganega lesa. Aktivno je deloval v gasilskem društvu tozda, rad je pomagal drugim. Pri delu je bil vreden in zanesljiv. Takrat nismo slutili, da mu zdravje ogroža tako resna bolezen. Na zunaj je bil videti čil in krepak. Sam pa tej prevari ni več zaupal.

Dne 2. 9. 1988 se je zaradi vse slabšega počutja moral invalidsko upokojiti. Nismo še v celoti sprejeli tvoje odsotnosti, ko nas je za vedno zapustil. Ko je odhajal na zdravljenje, smo vsi z njim želeli, da bo bolezen premagana, saj je bil Konrad poln upov in načrtov.

Težko nam je, da ga je življenje tako kmalu opeharilo za želje in načrte.

Naj mu bo lahka koroška zemlja v mnogo preranem grobu.

Iskreno sožalje vsem svojem, prijateljem in znancem.

kolektiv žage Otiški vrh

SPOMIN NA MARIJO DEBELAK

»Marija, ne bomo pozabili na vas, še vam bomo prinesli rože. Saj jih imate tako radi!«

Te besede sem zapisal v Viharnik leta 1987 ob njenem 103. rojstnem dnevu. Tudi letos smo se je v tovarni pobištva Prevalje spomnili ob njenem 104. rojstnem dnevu, ki ga je praznovala 30. januarja. Zaželeli smo ji še trdnega zdravja in ji podarili šopek rož. Drugič je letos sprejela rože, ko si krajan Prevalj podarili podoknico Nedeljskega dnevnika. V imenu krajanov ji je ob spremljavi ansambla Avsenik zaželel srečo in zdravja podokničar Franc Pestotnik. Še celo zaplesala je z njim na balkonu hiše na Prevaljah, ob bučnem ploskanju verjetno več kot polovice Prevalčanov in številnih drugih, ki so jo poznali, spoštovali in imeli radi. Dolgo v noč ni hotela v hišo in je vsa srečna pozdravljala krajane z balkona.

Marija se je rodila 30. januarja leta 1884 na Prevaljah. Dolga leta je delala v sedanji tovarni pobištva Prevalje in se je v starosti 66 let leta 1950 pri nas tudi upokojila.

Ponosni smo, da je Marija kljub težkemu delu na takratni žagi doživela tako častljivo starost.

Bila je kot Hudabivška Meta, skromna, ob enem ponosna, pa tudi uporna, ni je uklonilo ne težko življenje, polno preizkušenj, ne delo, ki ga je bila navajena že od otroških let, uklonila pa je niso tudi leta, ki jih je doživela res lepo število.

Zal pa še nismo pričakovali, da ji bomo letos še enkrat prinesli njej tako ljubo cvetje — rože v njeno slovo.

Za vedno je zaspala 23. oktobra na domu pri svoji hčerki v Libeličah, kjer je na pokopališču pri Svetem Martinu našla svoj zadnji dom. Naj mirno počiva v koroški zemlji, ki jo je vedno tako ljubila. Ohranili jo bomo v lepem spominu in naj ji tudi na grobu vedno cvetijo rože.

Hubert Močivnik

V SPOMIN
ANTONU KLOPČIČU

13. januarja bo minilo dve leti, kar se je izteklo življenje našemu upokojujencu, Antonu Klopčiču iz Meže v Dravogradu. Svojo življenjsko pot je pričel 4. 1. 1912 v Moravčah, v številni kmečki družini. Bilo je trinajst otrok, Tone je bil predzadnji. Zelo mlad je izgubil mater, oče se je ponovno poročil, otroci pa so po vrsti, kakor so odrasli, odhajali od doma služiti k bližnjim kmetom.

Tone je zelo mlad okusil grenko življenje. Njegova mladost je bila trda in neizprosna. Na Koroško je prišel v času okupacije. Pomagal pri izgradnji elektrarne Dravograd. Na ta čas so ga vezali zelo žalostni spomini. Delali so v zelo slabih življenjskih pogojih.

V tem času je spoznal tudi svojo ženo Viktorijo. V zakonu sta se njima rodili dve hčerki: Katica in Hedvika.

Postopoma si je z družino izboljševal življenjske pogoje. Z delom in trudom sta si z ženo ustvarila tople ognjišče.

Takoj po osvoboditvi se je Tone zaposlil v lesni industriji, najprej na žagi Veržun v Dravogradu.

V podjetju LESNA pa je bil zaposlen od 6. 12. 1946 pa vse do upokojitve 14. 3. 1970. V teh letih službovanja je opravljal dela in naloge čeljenje žaganega lesa in skobljanje LP in oblog. V svojem poklicu je bil pravi mojster. Delavci, ki so delali z njim se ga spominjajo po njegovi delavnosti.

kolektiv žage Otiški vrh

ZAHVALA

Ob boleči izgubi, mame, žene in babice

PAVLE KNEZ
Iz Razbora

se vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih priskočili na pomoč, iskreno zahvaljujemo.

Najlepša hvala vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje. Zahvaljujemo se govorniku Francu ZABELU iz Sel za ganljive besede na domu in pri odprtem grobu. Hvala gospodu župniku iz Podgorja za pogrebni obred. Hvala sosedom, ki so nam tako nesebično pomagali, posebno se zahvaljujemo Katarini in Feliks KNEZU, ki sta nam takoj priskočila na pomoč in pomagala vse do konca.

Žalujoci mož Jože, sinovi Edi, Rajko, Zdravko, hčerke Danica, Zofka in Olga.

Štefka MELANŠEK

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta in dedka

IVANA KRAUTBERGERJA

se vsem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, iskreno zahvaljujemo.

Hvala TOK za pomoč, govorniku za ganljive besede, hvala vsem, ki so darovali cvetje in ga pospremili na njegovi zadnji poti.

žena in hčerki z družinama

PO KAJUHOVI POTI

Kolona, kolona. Mi smo megla in megla je vata, v katero zavijemo svoje spomine. Kajuh Kajuh, ponosni črnolasi fant, tako nekako je rekel znani pisatelj. Legenda, ki bi bila manj pretresljiva, če ne bi takrat na pustni torek...

Zdravilišna zgradba, obdana z drevesi, naš korak, ki se zliva z asfaltom. Hoja skozi gozd, poln smolnatih dreves. Kot bi se smola cedila na cesto. Vedno počasneje stopam, cedijo se misli iz zaspanih možganov, ki jih prebuja tišina gozda. Nejasno se v višavah kažeta obrisa zvonikov, kot bi se bila odmaknila eden od drugega. Od kod neki imam to v spominu? Sv. Križ nad Belimi vodami... Kolona tipa dalje. Premraženi, lačni borci se pomikajo z zadnjimi močmi. Kajuha so same oči, ki prodirajo izpod črnih obrvi. Da sedaj se spominjam! Bilo je za prvi november, nekdo je pel: Samo en cvet, en češnjev cvet... Sedaj smo pri hiši, kjer je omahnil s praga. Hiša je preurejena. Pred njo se spreha pes doberman s svetlečo dlako, starka pred hlevom potrpežljivo odgovarja, pes se naveliča-

no vrne v hišo. Spet smo na poti in spet se pomenkujemo. Zaostala sem in se še večkrat ozrem nazaj: omahnil je in ni bilo več pesmi. Morda tudi tako ne bi bilo več pesmi? Ampak, zakaj tako mlad?

»Preveč je sreče v srcu mojem, morda bom spet v objemu tvojem, in žalosti je v njem preveč... Potem pa streli in tišina. Spet pesnim, povsod samo podoživljam in pesnim. Tale cesta je edini porok, da sem res tu, sedaj, pravkar. Cesta, ki ji ni utrujenosti. Pogled roma k Sv. Križu, drevesa kot stožec oklepajo zvonika. Je to res zadnji klanec? Vrh nam obljublja tolažbo, iz kapele nas milostno gleda mati božja, sodobne romarje, ki iščejo svoje resnice.

Na vrhu pa vendar dočakamo izpolnitev. Sonce nas greje in ko se ležem v travi oziramo kvišku, naenkrat spoznam, da je tako že dolgo in še bo in da se je najbolje prepustiti trenutkom, ki jih odštevajo tile zvonovi, nato zaprem oči in ne mislim na nič več.

Milena CIGLER

Ali dovolj skrbimo za ptice

ZAHVALA

Ob smrti našega očeta, dedka in pradedka

RUDOLFA DOBNIKA

se zahvaljujemo za pozornost ob urah žalosti in za vence in cvetje delavcem delovne skupnosti Lesne, sosedu Čerčiču za pomoč, govornikom za pogrebna govora in gospodu kaplanu za pogrebni obred.

Zahvaljujemo se internemu in kirurškemu oddelku Bolnice Slovenj Gradec za lajšanje bolečin v času njegove bolezni.

Otroci: sin Branko, Oto, Martin, hčerka Majda z družinami ter Silva in Milan

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, babice in prababice

MATILDE KOLANDER
iz Mislinje

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vsem, ki so nam izrazili sožalje, darovali cvetje in vence ali prispevke v dober namen ter nam v najtežjih trenutkih vsestransko pomagali. Zahvaljujemo se govorniku tov. Marjanu Križaju in pevskemu zboru DU Mislinja. Hvala g. župniku Martinu Tajniku za opravljen cerkveni pogreb.

Hvala vsem, ki ste jo v tako lepem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Njeni: hčerki Micka in Anica z družinama in sin Edi z družino ter sestri Irma in Karolina

BOGINJA LOVA DIANA JE BILA USPEŠNA

Lansko leto je bil zagotovo najbolj srečen lovec Tone Rogina iz Podgorja, ko je v mesecu novembru uplenil kapitalnega medveda. Dan pozneje pa se je boginja lova nasmehnila še lovcu Vinku Flogie iz Šmartna, ko je v Golavabuki uplenil jelena, nepravilnega dvanajsteraka. Slavko Kanovnik iz Doliča je uplenil jelena, nepravilnega deseteraka.

Na sliki: Jelen, ki ga je uplenil Slavko Kanovnik

F. Jurač

OB DNEVU JLA

Priznanja tudi za kmete

Praznik naše armade smo kar najdostojneje proslavili tudi v slovenjegraški občini. Osrednja prireditev je bila v Podgorju. Udeležili so se predstavniki občine Slovenj Gradec, predstavniki JLA, ZRVS, Zveze borcev, mladinci in teritorialci. Za dobro sodelovanje s kmeti v času vojaških vaj, je podpolkovnik Milorad Vojnović (na sliki) izročil priznanja kmetom Francu in Slavku Večku ter Viktorju Dvorjaku iz Završ pri Mislinji.

Foto: F. Jurač

VSO SKRB TUDI ZA ČEBELE

Čebelar Albert Sušec pred svojim čebelnjakom

Skrbni in pridni čebelarji imajo polne roke dela tudi pozimi. Potem, ko so zgodaj v jeseni nakrmili čebele, je čebelarjeva skrb, kako čebele pripraviti za zimo, da do njih ne pride mráz. Skrbni čebelar skoraj vsak dan hodi okoli svojega čebelnjaka in opazuje žrela panjev, da jih ne napadajo miši. Eden takih je tudi dolgoletni čebelar Albert Sušec iz Brd. Pravi, da mu že kar pridno pomaga vnuk Jožek.

F. Jurač

ŠTUDENTI, PRIPRAVNIKI!

Po sklepu odbora za kadrovsko politiko bomo posebej nagrajevali kvalitetne diplomske in pripravniške naloge. Te naloge morajo obravnavati določen problem v tozdu, iskati morajo nove rešitve. Nagrada je povprečen OD v Sloveniji v 9. mesecih.

V Viharniku št. 2 bomo objavili naslove nalog, ki jih predlaga TSP Radlje-Podvelka.

Odbor za kadrovsko politiko LESNE
IC LESNE

Gradišče, foto Matevž Čarf

Foto: Matjaž Motaln

KOLEDNIK KUČEJ

Lani je Simon ŠTRUC skupaj s koledniškimi pesmi obširno poročal o koledovanju in ljudskih običajih v našem glasilu. Tu bi ga želel skromno dopolniti, da bi tudi ta delček preteklosti ne tonil v pozabo, čeprav so del spomina in del ljudskega izročila.

Tudi pred novim letom oziroma na starega leta dan je bil strogi post, vendar ne tako strog, kakor pred božičem in tremi kralji, in smo te dneve imenovali bilje. Na vse te omenjene dneve smo morali otroci še pred sončnim zahodom iti z žegnanim lesom in vodo kadit in kropit po polju in po prostorih ter hlevih. Zvečer se je družina spravila k zahvalni molitvi, s katero so se zahvalili za srečo v starem letu in to prošnjo namenili tudi za novo leto.

Starejši ljudje našega kraja so nam otrokom pripovedovali o nekem koledniku KUČEJU. Še nekako do leta 1930 je zvesto koledoval, svoje pesmi pa je spremljal z lajno. Najbrž bi takšno glasbilo danes našli le še v kakšnem muzeju.

Ta Kučej, ki je pri godbi igral veliki boben, je zimo preživel veseljaško. Najprej je koledoval, potem pel za tri kralje in vse to potegnil do svečnice. Obšel je mnoge hiše in voščil ter pel, četudi so mu skopuhi postregli z »bidrom«, to je z zaprtimi vrati, kakor so ljudje takrat rekli. Vse to pa našega veseljaka, ki je znal veliko pesmi, ni motilo.

Vendar so bili koledniki navadno dobrodošli. Povabili so jih v hišo in pogostili, seveda s kruhom, klobasami, ponekod pa tudi samo z moštom. Pa še to: za novega leta dan se ni spodobilo iti od hiše, še posebej ženske so morale ostati doma, kajti srečo naj bi prvi zaželel moški. Nekateri pa so celo verjeli, da ženske ob novem letu prinesejo nesrečo.

Takšni so torej spomini.

Škoda da tonejo v pozabo, ampak tole zadnje o ženski nesreči bi bilo kar prav, da bi pozabili.

LUDEVIK MORI

Pota življenja!

Čudežna so pota našega življenja,
polna so veselja, žalosti in trpljenja,
usoda nam se je spoznati dala,
potem pa na razpotje nas peljala,
in pota svoja vsak'mu odkazala.

Tvoja pot ni moja pot,
in moja pot ni tvoja pot,
le srce nam vsem molče strmi
in tiho spremlja te poti!

Veronika Plešej

VREMENSKI PREGOVORI ZA MESEC JANUAR

Če v januarju drevje od mraza poka, jeseni s sadjem oteženo stoka.

Makarij jasen ali meglen, naznanja prav tako jesen.

Na Vincenca se ptički ženijo. Kdor vidi ta dan dve ptički se bo tisto leto ženil.

Če Vincenc s soncem na trto posveti, na Martinovo ne bo suše v kleti.

Če Anton z dežjem prihaja, dolgo zemljo napaja.

Če Pavel nebo zjasni, letina dobra gotovo sledi.

Neža kuram rit odveže.

Toplota v januarju zimi v februarju na noče pomaga.

Matevž Čarf

HVALA DELAVCEM TIP

Ob odhodu v pokoj se zahvaljujem sodelavcem družbene prehrane in A izmeni, ter ostalim v tovarni ivernih plošč za sprejeto darilo.

Želim še dosti uspeha in napredka sodelavcem.

Ivanka VILTUŽNIK

ŠAH

V četrtek, dne 17. 11. 1988 je bil izveden med tozdi LESNE šahovski turnir. Na turnirju je sodelovalo 6 moških ekip in ženska ekipa.

Posamezne ekipe so dosegle naslednje rezultate:

Nova oprema	18 točk	I. mesto
Tovarna		
pohišva Pameče	11,5 točk	II. mesto
TOK Slovenj		
Gradec	10 točk	III. mesto
DSSP	7,5 točk	IV. mesto
TOK gozdarstvo		
Radlje	7 točk	V. mesto
TSP Radlje	6 točk	VI. mesto

Ženska ekipa TOZD Nova oprema I. mesto.

Bernard RUTNIK

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija r. o. Ureja uredniški odbor: Ida ROBNIK, Andrej ŠERTEL, Hedvika JANSE, Vida VRHNAJAK, Danilo RANC, Gorazd MLINŠEK.

Glavni urednik: Andrej ŠERTEL, odgovorna urednica: Ida ROBNIK, lektorica: Majda KLEMENŠEK, tehnični urednik: Bruno ŽNIDERSIČ.

Naklada: 5600 izvodov.
Tisk: CGP VEČER Maribor, Tržaška cesta 14, 62000 Maribor, 1989.

Jure Tasič

Cvetka Štalekar

Anton Klemenc

Miha Sušec

Andrej Praprotnik

MIR, ZDRAVJE IN SPOŠTOVANJE

VAŠE ŽELJE OB NOVEM LETU?

Jure TASIČ, gozdni delavec sekač, Mislinja: »Gotovo je moja največja želja ob novem letu zdravje. Če si zdrav, imaš vse bogastvo, lahko delaš in se prebijaš skozi življenje. Poleg tega pa želim, da bi čimprej dogradil hišo in končno imel svoj dom zase in družino.«

Cvetka ŠTALEKAR, prodajalka Mislinjska Dobrava: »Vsak dan poslušam potrošnike, ki kritizirajo naše vsakodnevne cene. Nizki osebni dohodki so danes v nekaterih družin

nah že kar resen problem in moja največja želja v letošnjem letu je ta, da bi se enkrat cene ustavile.«

Anton KLEMENC, gozdni upokojenec, Mislinja: »Samo mir in spoštovanje med narodi! To je moja velika želja. Ljudje smo med seboj sperti in skregani. Ali ni to žalostno? Slabo sem živel, veliko sem trpel. Zdaj bi pa rad živel v miru. Predlansko leto so mi odrezali desno nogo in zdaj na stara leta sem invalid. Vsem želim tudi zdravja.«

Miha SUŠEC, kmet, Brda: »Moja največja želja se bo končno letos uresničila. Svojemu sinu Srečku bom izročil posestvo in se znebil 40 let dolgega garanja in trpljenja na kmetiji. Po tolikih letih dela in skrbi si človek gotovo zasluži tudi malo počitka.«

Andrej PRAPROTNIK, gozdni delavec-sekač, Mislinja: »Želim, da bi bil zdrav in, da bi bila zdrava tudi moja družina, da nam ne bi zmanjkalo nikoli dela, da bi bili za svoje delo pošteno plačani.«

Jože Sušec

